

EMN

Eiropas Migrācijas Tīkls

LATVIJA

Pilsonības un migrācijas
lietu pārvalde

ZIŅOJUMS PAR MIGRĀCIJAS UN PATVĒRUMA SITUĀCIJU LATVIJĀ 2022. GADĀ

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

ZIŅOJUMS PAR MIGRĀCIJAS UN
PATVĒRUMA SITUĀCIJU LATVIJĀ
2022. GADĀ

RĪGA, 2023. GADA MAIJS

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Kopienas un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par migrācijas un patvēruma jautājumiem. Tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,

Rīga, Latvija, LV-1026

Tālrunis: +371 67219492

E-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Ilze Siliņa-Osmāne, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperte

Ilva Leviņa, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta koordinatore

Recenzenti:

Vilmārs Mangalis, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka vietnieks

Justīne Aišpure, Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma lietu nodaļas vecākā inspektore leitnante

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība

Saturs

SATURS	3
KOPSAVILKUMS	5
IEVADS	7
PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS	8
Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas	8
ATBILDES PASĀKUMI UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJU PIEPLŪDUMAM	10
Finansējums Ukrainu civiliedzīvotāju uzņemšanai	15
LIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA.....	17
Ekonomiskā migrācija	21
PĒTĪJUMI UN DISKUSIJAS MIGRĀCIJAS JOMĀ	23
Studenti un zinātnieki	24
Ģimenes atkalapvienošana	24
STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA	25
Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu	26
Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana	28
Pārceļšana un pārmitināšana	28
NEPILNGADĪGAS PERSONAS UN CITAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS GRUPAS	29
INTEGRĀCIJA.....	30
Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai.....	31
Integrācija darba tirgū	32
Pamata pakalpojumi	33
Nediskriminācija	34
EMT nacionālais ziņojums pētījumam:	34
Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū.....	34
PILSONĪBA UN NATURALIZĀCIJA.....	35
ROBEŽKONTROLE, VĪZAS UN ŠENGENAS PĀRVALDĪBA	37
Ārējo robežu pārvaldība	37
Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā.....	39
Šengenas pārvaldīšana	39
VĪZU POLITIKA	41
NELIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA UN MIGRANTU KONTRABANDA	42
Likumīgo migrācijas ceļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršana	42
Viltoti ceļošanas dokumenti	43
Sadarbība ar Frontex	43
CILVĒKU TIRDZNIECĪBAS NOVĒRŠANA.....	44
Apmācības un izpratnes veidošana	45
Galveno dalībnieku koordinācija un sadarbība	46
Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana	46
ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUŅEMŠANA.....	47

Sadarbības stiprināšana ar izcelsmes un tranzīta trešām valstīm izraidīšanas un atpakaļuzņemšanas pārvaldības jomā	48
AVOTU UN LITERATŪRAS SARAĶSTS	49
LATVIJAS TIESĪBU AKTI.....	49
ES TIESĪBU AKTI.....	51
IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	55
EIROPAS MIGRĀCIJAS TĪKLA PUBLIKĀCIJAS 2022. GADĀ UN 2023. GADA 1. CETURKSŅĪ	55

KOPSAVILKUMS

Atbildes pasākumi Ukrainas civilpersonu pieplūdumam

2022. gada 3. martā tika pieņemts Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums¹, kurš nosaka sniegt atbalstu Ukrainas bēgļiem Krievijas iebrukuma laikā, kā arī sniegt vispārēju atbalstu Ukrainas sabiedrībai. Uz Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma pamata tika izdoti vairāki Ministru kabineta noteikumi.

Likumīgā migrācija

2022. gadā tika izsniegtas 19 236² pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas, kas par 58% vairāk kā 2021. gadā. 2022. gada 7. aprīlī³ un 2022. gada 22. septembrī⁴ veikti grozījumi Imigrācijas likumā, būtiski ierobežojot Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā. 2022. gada 22. septembra grozījumi Imigrācijas likumā⁵ nosaka, ka Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri pirms Krievijas Federācijas pilsonības iegūšanas bijuši Latvijas pilsoņi vai Latvijas nepilsoņi un saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Imigrācijas likumu⁶, 2023. gada 1. septembrī tās kļūs nederīgas. Lai šīs personas būtu tiesīgas turpināt uzturēties Latvijas Republikā, viņām jānokārto valsts valodas pārbaude (līmenis A2) un jāpieprasa jauna pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss. 2023. gada 20. aprīlī stājās spēkā grozījumi Imigrācijas likumā⁷, paredzot iespēju tiem Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri līdz 2023. gada 1. septembrim neveiksmīgi būs kārtojuši valsts valodas pārbaudi, to kārtot vēlreiz līdz 2023. gada 30. novembrim. Minētie grozījumi arī paredz pagarināt Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieteikumu izskatīšanas termiņu, lai atbildīgās institūcijas spētu pieņemt izsvērtus lēmumus.

Starptautiskā aizsardzība un patvērumš

Patvēruma meklētāju skaits ir samazinājies - 2022. gadā bija 546⁸ patvēruma meklētāji.

Nepilngadīgie bez pavadības un citas mazāk aizsargātas grupas

Ieceļojušo Latvijā nepilngadīgo personu bez pavadības skaits samazinājās – 2022. gadā Latvijā ieceļoja piecas nepilngadīgas personas bez pavadības un visas pieprasīja patvērumu.

¹ [Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2022. – [stājās spēkā 05.03.2022]

² Datu avots: PMLP.

³ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 70A, 08.04.2022. - [stājās spēkā 09.04.2022.]

⁴ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

⁵ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

⁶ 24.panta pirmās daļas 8.punktu.

⁷ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. – [stājās spēkā 29.06.2022.]

⁸ Datu avots: PMLP.

Integrācija

Imigranti no trešajām valstīm 2022. gadā varēja apgūt latviešu valodu, iepazīt dzīvi Latvijā, kā arī apmeklēt integrācijas kursus un saņemt palīdzību, lai veiksmīgāk atrastu darbu un saņemt sociālā mentora atbalstu. Valsts un nevalstiskās organizācijas nodrošināja integrācijas un latviešu valodas kursus patvēruma meklētājiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, ieskaitot Ukrainas civiliedzīvotājus.

Pilsonība un naturalizācija

2022. gadā Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā uzņemtas 518 personas.⁹ Visvairāk Latvijas pilsonību ieguvuši ir Latvijas nepilsoņi (65%). Salīdzinot ar iepriekšējo gadu tendencēm, nepilsoņu īpatsvars starp pilsonību ieguvušām personām 2022. gadā ir samazinājies. Palielinājies ir trešo valstu valstspiederīgo skaits, kas naturalizācijas kārtībā saņēma Latvijas pilsonību – 2022. gadā tā ir 171 persona.¹⁰

Robežkontrole, vīzas un Šengenas pārvaldība

Ludzas novadā, Krāslavas novadā, Augšdaugavas novadā un Daugavpils pilsētā turpinājās 2021. gada 11. augustā izsludinātā ārkārtējā situācija. Tā ir pagarināta līdz 2023. gada 10. maijam.¹¹

Valsts robežsardze piedalījās Frontex¹² rīkotajās kopīgajās operācijās, kas sniedza atbalstu gan ES dalībvalstīm, gan trešām valstīm.

Nelikumīgā migrācija

No 2022. gada 28. septembra līdz 2022. gada 27. decembrim izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā administratīvajās teritorijās gar Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts robežu, kā arī robežšķērsošanas vietās¹³ Valsts robežsardzei tika uzdots veikt pastiprinātu Latvijas Republikas–Krievijas Federācijas valsts robežas robežuzraudzību un veikt ieceļojošo Krievijas Federācijas pilsoņu pastiprinātu robežpārbaudi.

Cilvēku tirdzniecība

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsākto kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss ir noteikts sešām personām un septiņas personas ir notiesātas. Četri trešo valstu valstspiederīgie ir atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.

Atgriešana un atpakaļuzņemšana

2022. gadā tika izraidītas 49 personas, bet brīvprātīgi savā mītnes valstī atgriezās 1957 personas. 2022. gadā Starptautiskās Migrācijas organizācijas (turpmāk - IOM) Rīgas birojs 105 personām sniedza palīdzību brīvprātīgās atgriešanās realizācijai.

⁹ Datu avots: PMLP.

¹⁰ Datu avots: PMLP.

¹¹ Ministru kabineta 2023. gada 1. februāra rīkojums Nr. 61 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.25, 03.02.2023. – [stājās spēkā 01.02.2023.]

¹²Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra.

¹³ Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojums Nr. 671 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 188A, 28.09.2022. – [stājās spēkā 27.09.2022.]

IEVADS

Ikgadējais ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā (turpmāk – Ziņojums) sniedz informāciju par nozīmīgākajām izmaiņām migrācijas un patvēruma politikā Latvijā laika posmā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim un 2023. gada sākumā. Ziņojumā ietverta informācija, kas iegūta no migrācijas politikas veidotājiem, īstenotājiem, kā arī publicētajiem pētījumiem un mediju analīzes.

Ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz Eiropas Komisijas un Eiropas migrācijas tīkla (turpmāk - EMT) nacionālo kontaktpunktu izstrādāto specifikāciju, kas ļauj apkopot vienotu un salīdzināmu informāciju par visām ES dalībvalstīm un EMT novērotājām valstīm. Sintēzes ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju 2023. gadā ES un EMT novērotājās valstīs pēc tā izstrādes būs pieejams EMT Latvijas kontaktpunkta mājaslapā www.emn.lv.

Ziņojuma izstrādei nepieciešamā informācija iegūta no Iekšlietu ministrijas, Valsts robežsardzes (turpmāk - VRS), Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta, Kultūras ministrijas, Labklājības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Veselības ministrijas, IOM Rīgas biroja, Sabiedrības integrācijas fonda, biedrības “Patvērums “Drošā māja”” un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP).

Lai atspoguļotu sabiedrībā valdošos viedokļus un apskatītu politiskajā vidē notikušās diskusijas, darbā tika izmantoti dažādos ziņu un sabiedriskās politikas portālos publicētie raksti, viedokļi un vērtējumi, kā arī citu valsts institūciju mājaslapās pieejamā informācija. Visas darbā izmantotās avotu un literatūras vienības ir iekļautas izmantoto avotu un literatūras sarakstā. Darbā izmantoti nacionālo datu sniedzēju un ES Statistikas biroja Eurostat apkopotie dati. Dati saskaņoti ar migrācijas un patvēruma jomas ekspertiem. Visi šajā darbā lietotie termini atbilst EMT Patvēruma un migrācijas [terminu vārdnīcā](#)¹⁴ iekļautajām definīcijām.

---

¹⁴Pieejama: https://ec.europa.eu/home-affairs/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary_en.

PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS

Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas

2022. gada 14. decembrī, Saeima ārkārtas sēdē izteica uzticību jaunajam Ministru kabinetam, kas pēc kārtas jau ir otrā valdība, ko vada Ministru prezidents Krišjānis Kariņš.

Ministru kabineta sastāvā ir jauni ministri: Ekonomikas ministre Ilze Indrikšone; Iekšlietu ministrs Māris Kučinskis; Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša; Labklājības ministre Evika Siliņa, kas ir atbildīgi par migrācijas un patvēruma jomu. Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un Kultūras ministrs Nauris Puntulis ir saglabājuši savus amatus.

Valdību veidojošās partijas ir vienojušās par turpmākajiem darbības virzieniem, un valdības deklarācijā kā prioritātes minēta valsts drošība un ārpolitika, izglītība, enerģētika, klimats un vide, konkurētspēja un dzīves kvalitātes uzlabošana. Deklarācijā migrācijas jomā valdība apņemas:

- Īstenot efektīvu stratēģiju, novēršot nelikumīgās imigrācijas un pārrobežu organizētās noziedzības riskus uz ārējās robežas;
- Atbalstīt augsti kvalificēta un profesionāli sagatavota darbaspēka piesaisti, īpaši veicinot remigrāciju.

Migrācijas procesus un to pārvaldību 2022. gadā būtiski ietekmēja notikumi, kas risinājās gan ārvalstīs saistībā ar Krievijas izraisīto karu Ukrainā, gan Latvijā saistībā ar Latvijas-Baltkrievijas robežas situāciju.

2022. gadā nedrošā situācija uz Latvijas-Baltkrievijas robežas turpinājās. Lielākā daļa migrantu bija no Irākas, Sīrijas un Afganistānas. Baltkrievijas varasiestādes apzināti nelika šķēršļus robežas šķērsošanai, lai vājinātu Eiropas Savienības robežu drošību un patvēruma sistēmas kapacitāti. Šāda rīcība tika raksturota kā hibrīdkara izvēršana pret Eiropas Savienību. 2022. gada 1. februārī, Ministru kabinets atbalstīja ārkārtējās situācijas pagarināšanu pierobežā ar Baltkrieviju¹⁵, jo situācija uz robežas migrācijas jomā joprojām ir saspringta. Ārkārtējā situācija 2022. gadā tika pagarināta vairākas reizes¹⁶ - Ludzas, Krāslavas, Augšdaugavas novadā, kā arī Daugavpilī. Ārkārtas

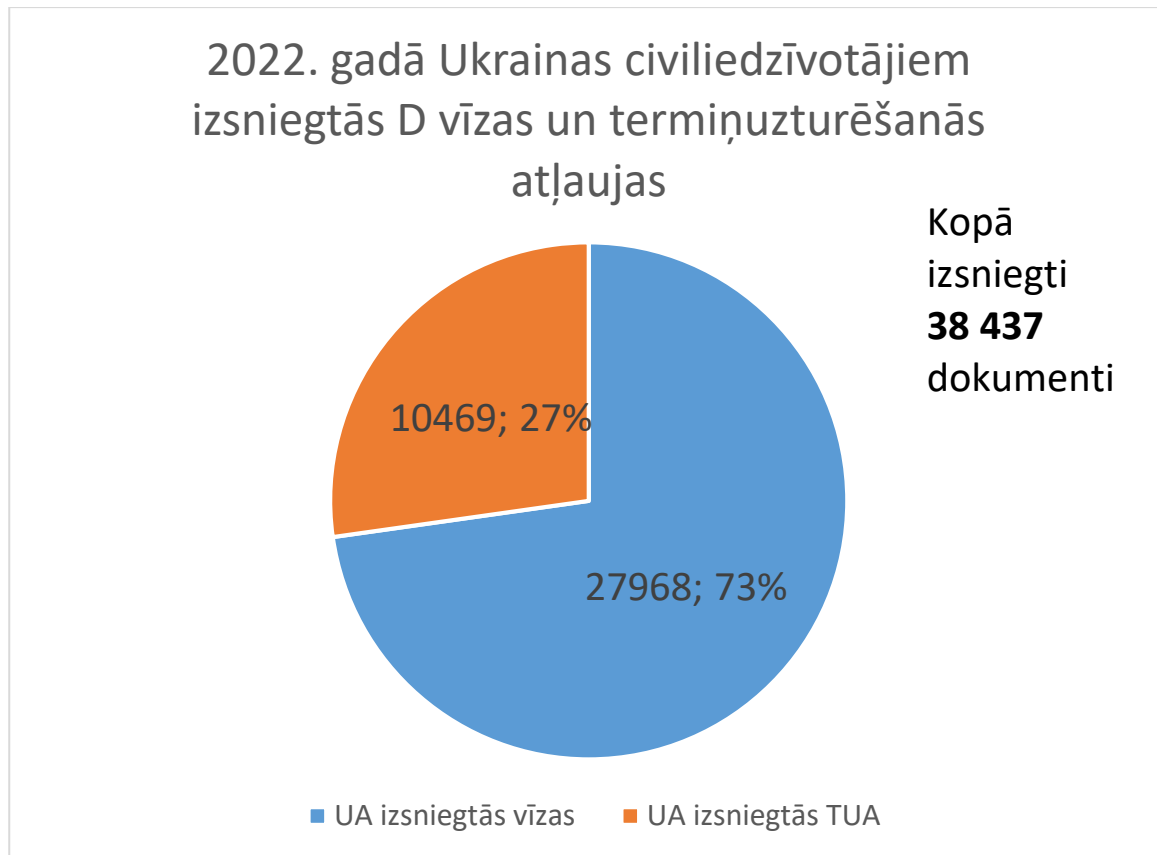
¹⁵ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]

¹⁶ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 6. aprīļa rīkojums Nr. 254 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 06.04.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 11. maija rīkojums Nr. 324 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 90A, 11.05.2022. – [stājās spēkā 11.05.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 10. augusta rīkojums Nr. 552 "Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 153B, 10.08.2022. – [stājās spēkā 10.08.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 3. novembra rīkojums Nr. 794 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 216, 07.11.2022. – [stājās spēkā 03.11.2022.]

situācijā Nacionālie bruņotie spēki un Valsts policija sniedza palīdzību VRS Latvijas—Baltkrievijas robežuzraudzības nodrošināšanā, lai nepieļautu nelikumīgu robežas šķērsošanu, tajā skaitā tiesības izmantot savā rīcībā esošos līdzekļus, lai atturētu personas no Latvijas—Baltkrievijas robežas nelikumīgas šķērsošanas.

ATBILDES PASĀKUMI UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJU PIEPLŪDUMAM

Attēls 1

2022. gada 28. februārī Ministru kabinets apstiprināja plānu personu no Ukrainas masveida ierašanās gadījumā Latvijā.¹⁷ Plāna mērķis ir noteikt valsts institūciju, pašvaldību un komersantu īstenojamus pasākumus un iesaistāmos resursus, nodrošinot saskaņotu un nekavējošu rīcību, lai spētu uzņemt un izmitināt desmit tūkstošus personu, kas masveidā varētu ierasties no Ukrainas. Plāns ir nepieciešams, jo 2022. gada 24. februārī tika sākta neizprovocēta plaša mēroga Krievijas militāra agresija pret Ukrainu. Pasākumu plāns ir attiecināms uz cilvēkiem, kas masveidā ierodas no

¹⁷Ministru kabineta 2022. gada 28. februāra rīkojums Nr. 131 "Par Pasākumu plānu personu no Ukrainas masveida ierašanās gadījumā Latvijā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 43, 02.03.2022. – [stājās spēkā 28.02.2022. zaudē spēku 29.04.2022.] Plāns izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 8. februāra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.6, 1.§) 1.2.apakšpunktā noteikto uzdevumu

Ukrainas un prasa patvērumu Latvijā vai piesakās vīzas saņemšanai humānu iemeslu dēļ. Plānā tika prognozēts, ka Latvijā varētu ierasties līdz 10 000 cilvēku no Ukrainas.¹⁸

Lai ieviestu Patvēruma likumā¹⁹ noteikto attiecībā uz pagaidu aizsardzību atbilstoši Padomes Direktīvā [2001/55/EK](#) (2001. gada 20. jūlijs)²⁰ paredzētajam, saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) [2022/382](#) (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu, 2022. gada 3. martā tika pieņemts Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums²¹.

Likums paredz sniegt atbalstu Ukrainas bēgļiem Krievijas iebrukuma laikā, kā arī sniegt vispārēju atbalstu Ukrainas sabiedrībai. Ukrainas civiliedzīvotāji likuma izpratnē ir Ukrainas pilsoņi un viņu ģimenes locekļi, kā arī personas, kuras Ukrainā saņēmušas pastāvīgās uzturēšanās atļauju, bezvalstnieka statusu vai starptautiskās aizsardzības statusu, un to ģimenes locekļi. Likums nosaka Ukrainas civiliedzīvotāju pagaidu aizsardzību Latvijas Republikā Patvēruma likuma izpratnē. Saistībā ar notiekošo bruņoto konfliktu starp Ukrainu un Krievijas Federāciju, bija nepieciešams noteikt attiecīgu institūciju (PMLP, VRS un Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments) rīcību atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem un Ukrainas sabiedrībai.

Uz Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma pamata tika izdoti vairāki Ministru kabineta noteikumi:

- Ministru kabineta noteikumi Nr. 172 “Par informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem²², kas nosaka informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kā arī informācijas apjomu, tās apkopošanas un izmantošanas kārtību un glabāšanas termiņus.
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 235 “Noteikumi par pašvaldībās izmitināmo Ukrainas civiliedzīvotāju skaitu”²³, nosaka pašvaldībās izmitināmo Ukrainas civiliedzīvotāju skaitu, ievērojot no Ukrainas ieradušos civiliedzīvotāju iespējamo skaitu un pašvaldībās deklarēto iedzīvotāju skaitu.
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 339 “Noteikumi par primāri sniedzamā atbalsta nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem”²⁴, kas nosaka kārtību, kādā organizē personām primāri sniedzamā atbalsta nodrošināšanu. Primāri sniedzamā atbalsta nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem koordinē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests sadarbībā ar VRS un pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām.

2022. gada 29. aprīlī Ministru kabinets apstiprināja Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā²⁵, kas nosaka valsts institūciju, pašvaldību un

¹⁸ Ministru kabinets apstiprina plānu gadījumam, ja Latvijā masveidā ieradīsies cilvēki no Ukrainas. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/ministru-kabinets-apstiprina-planu-gadījumam-ja-latvija-masveida-ieradīsies-cilveki-no-ukrainas-0>.

¹⁹ [Patvēruma likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 2, 05.01.2016. – [stājās spēkā 19.01.2016.]

²⁰ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas. – Oficiālais Vēstnesis L 212, 07.08.2001.

²¹ [Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2022. – [stājās spēkā 05.03.2022]

²² Ministru kabineta 2022. gada 15. marta noteikumi Nr. 172 “[Noteikumi par informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr.53A, 16.03.2022. – [stājās spēkā 17.03.2022.]

²³ Ministru kabineta 2022. gada 12. aprīļa noteikumi Nr. 235 “[Noteikumi par pašvaldībās izmitināmo Ukrainas civiliedzīvotāju skaitu](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 74A, 14.04.2022. – [stājās spēkā 15.04.2022.]

²⁴ Ministru kabineta 2022. gada 8.jūnija noteikumi Nr. 339 “[Noteikumi par primāri sniedzamā atbalsta nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem](#)”. - Latvijas Vēstnesis, Nr.113, 13.06.2022. - [stājās spēkā 01.07.2022.]

²⁵ Ministru kabineta 2022. gada 29. aprīļa rīkojums Nr. 302 “[Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 83B, 29.04.2022. – [stājās spēkā 29.04.2022.]

komersantu saskaņotu un nekavējošu rīcību, lai spētu uzņemt, izmitināt un nodrošināt sociālo atbalstu pakāpeniski līdz četrdesmit tūkstošiem Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri bēg no kara. Jauns plāns tika izstrādāts, ņemot vērā to, ka saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā arvien turpinājās Ukrainas civiliedzīvotāju ierašanās Latvijā. Iekšlietu ministrija sadarbībā ar citām ministrijām sagatavoja plānoto tālāko rīcību, turpinoties bēgļu pieplūdumam Latvijā, tai skaitā par rīcību un atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem pēc primāri sniedzamā atbalsta perioda, ņemot vērā bēgļu uzņemšanā un atbalsta sniegšanā iesaistīto valsts un pašvaldību institūciju kapacitāti.

Lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem, Pasākumu plānā iekļautie pasākumi strukturēti divpadsmit sadaļās. Ukrainas civiliedzīvotājiem tika nodrošinātas tiesības uzturēties Latvijas Republikā, tiesības uz nodarbinātību, atbalsta apjomu Ukrainas civiliedzīvotāju likumā noteiktajā apjomā, kā arī tiesības uz izglītību. Tāpat nodrošināta personisko un mantisko tiesību un interešu aizstāvība nepilngadīgajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas Latvijas Republikā ieceļo bez vecāku pavadības.

Iespējamā atbalsta apmērs vienam Ukrainas civiliedzīvotājam veidots, ievērojot principu, ka sniedzamo pakalpojumu un atbalsta apjoms nepārsniedz Latvijas iedzīvotājiem pieejamo atbalsta apmēru.

Izmitināšanas vietas personām, kurām tas ir nepieciešams, līdz 90 dienām tiek nodrošinātas prioritārā secībā, novirzot personas brīvprātīgi uzņemošajās māsaimniecībās, tai skaitā, izmaksājot atlīdzību māsaimniecībām pēc attiecīgā māsaimniecības pieteikuma 100 eiro par pirmo personu un 50 eiro par katru nākamo personu, kopā ne vairāk kā 300 eiro mēnesī par mājokli.

Tāpat paredzēta iespēja slēgt īres līgumus ar privātpersonām par dzīvojamo telpu nodošanu lietošanā Ukrainas civiliedzīvotājiem, pielīgstot īres maksu, kas nepārsniedz 400 eiro mēnesī par mājokli, iekļaujot visus ar dzīvojamās telpas lietošanu saistītos maksājumus (komunālos maksājumus).

Visbeidzot, personas var tikt novirzītas izmitināšanai pašvaldību rīcībā esošajās izmitināšanas vietās vai tūristu mītnēs, sedzot izmitināšanas izmaksas, kas nepārsniedz 15 eiro par diennakti vienai personai.

Savukārt ēdināšana vai pārtikas produkti līdz 30 dienām tika nodrošināti līdz 10 eiro dienā vienai personai, izņemot tām personām, kas izmitinātas brīvprātīgi uzņemošajās māsaimniecībās.

Plāns paredz arī nodrošināt preventīvus pasākumus valsts drošības, valsts robežas drošības, cilvēktirdzniecības novēršanas, sabiedriskās kārtības un drošības jomās, kā arī Ukrainas civiliedzīvotāju tiesību un brīvību aizsardzību.²⁶

2022. gada 5. aprīlī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 223 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"²⁷, kuru mērķis ir nodrošināt Ukrainas civiliedzīvotājam tiesības saņemt valsts atbalstu kā studiju stipendiju par laikposmu 01.03.2022. - 30.06.2022. vai pētniecības stipendiju par laikposmu 01.03.2022. - 31.08.2022. līdzvērtīgi ar Latvijas iedzīvotājiem, kuru izmaksā ar šo

²⁶ Rīkojuma "Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/be3aeb7e-2fd4-421e-a47f-8ee02ce236c5>.

²⁷ Ministru kabineta 2022. gada 5. aprīļa noteikumi Nr. 223 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem". - Latvijas Vēstnesis, 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 08.04.2022.]

noteikumu spēkā stāšanos, lai Ukrainas civiliedzīvotājs varētu turpinātu Latvijā īstenot augstākās izglītības studijas, kā arī akadēmisko vai zinātnisko darbību, kas tika pārtraukta Ukrainā.²⁸

Visu studiju līmeņu studējošie, kas uzņemti Latvijas valsts vai privātajās augstākās izglītības iestādēs tai skaitā koledžās, varēja saņemt stipendiju 140 eiro apmērā no uzņemšanas dienas līdz semestra beigām 2022. gada 30. jūnijā. Solidarizējoties ar Ukrainas akadēmisko kopienu, Zinātnisko institūciju reģistrā esošās Latvijas zinātniskās institūcijas drīkst nodibināt darba tiesiskās attiecības ar Ukrainas pētniekiem vai piedāvāt stažēšanos savā institūcijā. Ja zinātniskā institūcija piedāvā Ukrainas pētniekiem stažēšanos (nesaņemot atalgojumu), valsts nodrošinājas pētniecības stipendiju zinātniskā un akadēmiskā darba veikšanai 900 eiro mēnesī līdz 2022. gada 31. augustam.

Valsts izglītības informācijas sistēmas dati liecina, ka kopš 2022. gada 24. februāra augstākās izglītības iestādes uzņēmušas 312 Ukrainas civiliedzīvotājus. Laika posmā no 2022. gada 1. septembra līdz 2022. gada 31. decembrim studiju stipendijas 140 eiro mēnesī saņēma 94 Ukrainas civiliedzīvotāji.²⁹

2023. gada 28. februārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem""³⁰, lai turpinātu sniegt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem līdz 2023. gada 31. decembrim atbilstoši Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma regulējumam,³¹ tam paredzot stipendiju fondu līdz 688 000 eiro apmērā. Grozījumi arī paredz atvieglot Ukrainas civiliedzīvotāju stipendiju administrēšanas procesu. Turpmāk Valsts izglītības attīstības aģentūra ar attiecīgo izglītības iestādi vai zinātnisko institūciju slēgs studiju stipendijas izmaksas vai pētniecības stipendijas izmaksas līgumu, studiju stipendiju vai pētniecības stipendiju Ukrainas civiliedzīvotājam izmaksājot reizi mēnesī par kārtējo mēnesi.³²

2022. gada 5. maijā Baltijas valstu un Polijas iekšlietu ministri tikās Kijivā, lai parakstītu deklarāciju, kuras mērķis ir spēcīnāt starpvalstu sadarbību un atjaunot mieru un drošību Eiropas reģionā. Ar šīs deklarācijas palīdzību tiks radīti nepieciešamie nosacījumi, lai pastiprinātu sadarbību iekšlietu jomā un sniegtu saskanīgu un operatīvu atbalstu Ukrainas iekšlietu dienestiem. Deklarācijas ietvaros plānots stiprināt cīņu pret pārrobežu noziedzību, tai skaitā cilvēku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežām, kopīgiem spēkiem cīnoties pret cilvēktirdzniecību. Īpaša uzmanība tiks pievērsta ievainojamām grupām – cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un bērniem, kas šķērso robežu bez pavadoņa. Paredzēts cieši sadarboties, veicinot Ukrainas iekšlietu infrastruktūras atjaunošanu. Tāpat deklarācijā noteikts, ka iekšlietu dienesti sniegs atbalstu savas kompetences ietvaros, palīdzot ar ekspertiem un cilvēkresursiem.³³

²⁸Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d707fe7d-8e75-447f-9cb2-3f220be2a5d7>.

²⁹ Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>

³⁰Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023. – [stājās spēkā 03.03.2023.]

³¹ Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/9539ba08-bcbb-493f-af45-638bf71933db>

³² Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>

³³ Baltijas valstu, Polijas un Ukrainas iekšlietu ministri Kijivā paraksta sadarbības deklarāciju. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/baltijas-valstu-polijas-un-ukrainas-iekšlietu-ministri-kijiva-paraksta-sadarbibas-deklaraciju>.

Jau kopš kara Ukrainā sākuma PMLP Ukrainas civiliedzīvotājiem nodrošina uzturēšanās atļauju un vīzu ar tiesībām ar nodarbinātību noformēšanu un izsniegšanu, un no 2022. gada 15. jūnija arī īslaicīgu to Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri tranzītā dodas uz kādu citu valsti, izmitināšanu PMLP patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā Muceniekos. Līdz 2022. gada beigām PMLP patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā Muceniekos īslaicīgi izmitinājusi 2122 Ukrainas civiliedzīvotājus, nodrošinot būtisku atbalstu – naktsmītni, pārtikas produktu paku, saimniecības un higiēnas preču izsniegšanu un nepieciešamības gadījumā arī medicīnas pakalpojumu sniegšanu.³⁴ Daļa no sniegtā atbalsta ir iespējama, pateicoties 2022. gada 1. oktobrī EEZ un Norvēģijas grantu ietvaros uzsāktajai iniciatīvai, kas paredz mērķētu atbalstu Eiropas bēgļu krīzes risināšanai Latvijā, tostarp praktiskas palīdzības sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem. No iniciatīvas uzsākšanas brīža līdz 2023. gada pavasarim atbalsts sniegts 3 300 Ukrainas civiliedzīvotājiem. Projekta ietvaros:

- Iegādātas un integrētas 10 specifiskās darbstacijas uzturēšanās atļauju un patvēruma meklētāju personas apliecību izsniegšanai, lai nodrošinātu:
  - Uzturēšanās atļauju izsniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri vēlas saņemt starptautisko vai pagaidu aizsardzību Latvijā;
  - Patvēruma meklētāju personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu galvenokārt Ukrainas, kā arī citu trešo valstu civiliedzīvotājiem (patvēruma meklētājiem);
  - Uzturēšanās atļauju izsniegšana trešo valstu valstspiederīgajiem, kas Krievijas Federācijas kara pret Ukrainu dēļ vēlas pārcelt komercdarbību uz Latviju.³⁵

2022. gadā no marta sākuma līdz decembra beigām Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk-NVA) atbalstu saņēma kopumā 17 452 Ukrainas civiliedzīvotāji, kuri Latvijā ieguva tiesības uzsākt darba attiecības. Martā NVA atbalstam bija pieteikušies 1 310 Ukrainas civiliedzīvotāji, aprīlī – 2 216, maijā – 2 198, jūnijā – 1 563, jūlijā – 2 679, augustā – 1 942, septembrī – 1 525, oktobrī – 1 373, novembrī – 1 460 un decembrī – 1 186.³⁶ NVA darbinieki Ukrainas civiliedzīvotājiem sniedz konsultācijas, palīdz piemeklēt darba iespējas un sazināties ar darba devējiem, pieņem un administrē pieteikumus nodarbinātības vai pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstiem. Lai saņemtu NVA atbalstu, Ukrainas civiliedzīvotājiem nav obligāti jāreģistrējas NVA bezdarbnieka vai darba meklētāja statusā, bet, ja Ukrainas civiliedzīvotājs vēlas iegūt bezdarbnieka vai darba meklētāja statusu, viņš var reģistrēties NVA kā bezdarbnieks vai darba meklētājs un turpināt sadarbību ar NVA jau kā reģistrēts klients, izmantojot reģistrētiem bezdarbniekiem un darba meklētājiem paredzētos pakalpojumus. No 2022. gada marta sākuma līdz decembra beigām bezdarbnieka statusā bija reģistrējušies 4 168 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet darba meklētāja statusā – 30. decembra beigās NVA uzskaitē bezdarbnieka statusā bija 2025 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet darba meklētāja statusā - 11. Ukrainas civiliedzīvotāju dalību skaits NVA preventīvajos un aktīvajos nodarbinātības pasākumos 2022. gadā bija 1 182. Visaktīvāk Ukrainas civiliedzīvotāji izmantoja iespēju mācīties latviešu valodu (165 dalības) un saņemt karjeras konsultācijas (765 dalības), kā arī piedalījās citos aktīvajos nodarbinātības pasākumos (252 dalības).

³⁴ EEZ un Norvēģijas grantu iniciatīva Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei 2022. gadā ļāvusi sniegt būtisku atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem. - Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eez-un-norvegijas-grantu-iniciativa-pilsonibas-un-migrācijas-lietu-parvaldei-2022-gada-lavusi-sniegt-butisku-atbalstu-ukrainas-civiliedzivotajiem>.

³⁵ EEZ un Norvēģijas granti 2014.-2021.gadam. - Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/eez-un-norvegijas-granti-2014-2021gadam>.

³⁶ Avots: NVA.

2022. gada martā Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri Latvijā bija uzsākuši darba tiesiskās attiecības, NVA sāka izmaksāt vienreizējo nodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 eiro apmērā, bet oktobrī - arī vienreizējo pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 eiro apmērā. 2022. gadā nodarbinātības uzsākšanas pabalstu saņēma 10 303 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu – 79. 2023. gadā abu pabalstu apmērs ir palielināts līdz 620 eiro.

Latvijas darba devēji aktīvi piedāvā darba iespējas Ukrainas civiliedzīvotājiem. Ap 900 Latvijas darba devēju jau marta sākumā bija pieteikuši vairāk nekā 7 tūkstošus darbavietu Ukrainas civiliedzīvotājiem. 2022. gada decembra beigās NVA datu bāzē aktuālas bija 1413 brīvas darbavietas, ko Ukrainas civiliedzīvotājiem piedāvāja 155 Latvijas darba devēji. Decembra beigās visvairāk darba piedāvājumu Ukrainas civiliedzīvotājiem bija tādās darbības jomās kā informācijas tehnoloģijas/telekomunikācijas (463 darbavietas), būvniecība/nekustamais īpašums (347), ražošana (196), transports/logistika (99), lauksaimniecība/Vide (88), pakalpojumi (56), tirdzniecība/mārketinga (42), ēdināšana/pārtikas rūpniecība (33).

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam ir izveidota vienota tīmekļvietne latviešu, ukraiņu, krievu un angļu valodā - <https://www.ukraine-latvia.com/lv>, kurā ir apkopota informācija par atbalsta veidiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, gan arī tiem, kas vēlas sniegt atbalstu.

Ukrainas civiliedzīvotāji turpina saņemt mērķētu, vajadzībās balstītu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta centros visā Latvijā, kā arī saņemt bezmaksas konsultācijas pa vienoto zvanu centru "Palīdzība ukraiņiem Latvijā"³⁷.

Finansējums Ukraiņu civiliedzīvotāju uzņemšanai

2022. gada 13. decembrī tika parakstīts Finansējuma līgums starp Eiropas Komisijas Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorātu un Iekšlietu ministriju, ar ko Eiropas Komisija piešķir Iekšlietu ministrijai 7,8 miljonus eiro, lai finansiāli atbalstītu līdzšinējos Latvijas centienus stiprināt migrācijas pārvaldības sistēmu un Ukrainas civiliedzīvotāju uzņemšanas spējas.³⁸

ANO Bēgļu aģentūra (UNHCR) sadarbībā ar Iekšlietu ministriju 2023. gada 17. februārī, uzsāka īstenot Reģionālo bēgļu aizsardzības plānu Latvijā³⁹. Paredzēts, ka tas ietekmēs vairāk nekā četrus miljonus bēgļu no Ukrainas desmit Eiropas valstīs un ar koordinētu atbalstu starp vairāk nekā 240 partneriem papildinās nacionālos rīcības plānus, kurus izstrādājušas valdības, pašvaldības un citas iestādes.

Latvijas bēgļu aizsardzības plāns ir daļa no lielāka reģionāla plāna, kas tika izveidots jau pirms nepilna gada, tiklīdz sākās Krievijas iebrukums Ukrainā. Sākumā tas aptvēra piecas valstis, bet nu paplašināts un iekļauj 10 valstis, ieskaitot arī Latviju, Lietuvu un Igauniju. Šī pievienošanās lielākam plānam mērķēta galvenokārt uz to, lai Latvijā jau iesāktā palīdzība Ukrainas bēgļiem, ko sniedz gan valsts, gan arī ļoti lielā mērā nevalstiskās organizācijas, neapstātos. Latvijas plāna realizācijai plānots tērēt kopumā 12 miljonus dolāru (ap 11,2 miljoniem eiro); izlietojums skars visdažādākās jomas, bet

³⁷ bezmaksas konsultāciju vienotais zvanu centrs "Palīdzība ukraiņiem Latvijā" [+371 27380380](tel:+37127380380)

³⁸ Eiropas Komisija piešķirusi Latvijai 7,8 miljonus eiro Ukrainas civiliedzīvotāju uzņemšanai. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisija-pieskirusi-latvijai-78-miljonus-eiro-ukrainas-civiliedzivotaju-uznemšanai>.

³⁹ Ukraine Situation: Regional Refugee Response Plan - January-December 2023. – Pieejams: https://data.unhcr.org/en/documents/details/97958#_ga=2.167261886.1072678189.1676879808-1232447005.1673365454.

kā divas visakūtāk risināmās problēmas ANO Bēgļu organizācijas pārstāvis izcēla bēgļu izmitināšanu un nodarbinātību.⁴⁰

---

⁴⁰ Atklāj Reģionālo bēgļu aizsardzības plānu Latvijā. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/atklaj-regionalo-beglu-aizsardzibas-planu-latvija.a496892/?utm_source=lsm&utm_medium=widget-v2&utm_campaign=widget-v2.

LIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA

Kopējais pirmreizēji izsniegto termiņuzturēšanās atļauju skaits 2022. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis par 58% - izsniegtas 19 236⁴¹ (2021. gadā - 8138) termiņuzturēšanās atļaujas. 11 486 pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ir saņēmuši pagaidu aizsardzību Latvijā.

2022. gada 7. aprīlī⁴² un 2022. gada 22. septembrī⁴³ veikti grozījumi Imigrācijas likumā, būtiski ierobežojot Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā. 2022. gada 7. aprīļa Imigrācijas likuma grozījumi paredz pārtraukt pirmreizējo termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanu Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem, kas ieceļo kā nodarbinātie, uzņēmēji, jaunuzņēmumu dibinātāji un investori, ierobežojumu nenosakot tikai tām personu kategorijām, kas ieceļo saistībā ar Eiropas Savienības tiesību aktos noteikto regulējumu.

2022. gada 7. aprīļa grozījumi Imigrācijas likumā paredzēja būtiskus ierobežojumus gan Krievijas Federācijas, gan Baltkrievijas Republikas pilsoņiem, pārtraucot pirmreizēju termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanu. Grozījumi neskāra termiņuzturēšanās atļauju reģistrācijas procesu – atļaujas joprojām tiek reģistrētas, kā arī saglabāja tiesības saņemt pirmreizējas termiņuzturēšanās atļaujas gadījumos, kas saistīti ar ģimenes apvienošanu vai Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajiem uzturēšanās atļauju saņemšanas gadījumiem (ES zilā karte, pārceltie speciālisti, studenti, pētnieki u.tml.)

2022. gada 22. septembra grozījumi vēl vairāk sašaurināja Krievijas Federācijas pilsoņu iespējas saņemt termiņuzturēšanās atļaujas, attiecinot ierobežojumus arī uz atkārtotajām termiņuzturēšanās atļaujām, savukārt Baltkrievijas Republikas pilsoņiem iespējas saņemt gan pirmreizējas, gan atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas tika paplašinātas, salīdzinot ar 2022. gada 7. aprīļa grozījumos noteikto regulējumu.

Krievijas Federācijas pilsoņi pirmreizējas un atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas var pieprasīt šādos gadījumos:

1. Saistībā ar ģimenes apvienošanu (laulātie, nepilngadīgie bērni, aizbildnībā un aizgādībā esošās personas, Latvijas pilsoņu un Latvijas nepilsoņu vecāki, kas sasnieguši pensijas vecumu, aizbildņi vai aizgādņi, Latvijas pilsoņu pilngadīgie bērni);
2. Eiropas Savienības zilās kartes pieprasītāji un uzņēmuma ietvaros pārceltie speciālisti, vadītāji un stažieri;
3. Pētnieki un studenti (tajā skaitā, pētnieki un studenti uz deviņiem mēnešiem – pēc pētniecības projekta vai maģistra vai doktora studiju programmas beigām);
4. Personas, kam piešķirts pagaidu aizsardzības vai alternatīvais statuss Latvijā;

⁴¹ Datu avots: PMLP. Sākotnējie dati par termiņuzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks korigēti.

⁴² Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 70A, 08.04.2022. - [stājās spēkā 09.04.2022.]

⁴³ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

5. Personas, kam Latvijā bijis piešķirts Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss vai šāds statuss piešķirts citā Eiropas Savienības dalībvalstī;
6. Jebkura persona, neatkarīgi no tai izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas iemesla (jaunuzņēmums, jebkāda ar nodarbinātību vai komercdarbību saistīta termiņuzturēšanās atļauja, investīcijas u.tt.), kas pēdējos trīs mēnešus pirms atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas pieprasīšanas bijusi nodarbināta Latvijā, un par kuru veikti iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi, kā arī, ja persona turpina īstenot piešķirtās tiesības uz nodarbinātību.

Baltkrievijas pilsoņi pirmreizējas un atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas var pieprasīt:

1. Privātam apciemojumam (reizi kalendārajā gadā uz sešiem mēnešiem – pie Latvijas pilsoņa, nepilsoņa vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmēja ārzemnieka – radnieks);
2. Individuālais komersants, pašnodarbināta persona, komercreģistrā reģistrēta amatpersona, ārvalsts komersanta pārstāvniecības pārstāvis, jaunuzņēmuma dibinātājs;
3. Nodarbināta persona (jebkuram nodarbinātības veidam);
4. Skolēns, students, pētnieks, stažieris;
5. Persona, kas ievietota stacionārā ārstniecības iestādē;
6. Ģimenes apvienošanas gadījumā (laulātie, nepilngadīgie bērni, aizbildnībā un aizgādībā esošās personas, Latvijas pilsoņu un Latvijas nepilsoņu vecāki, kas sasnieguši pensijas vecumu, aizbildņi vai aizgādņi, Latvijas pilsoņu pilngadīgie bērni);
7. Persona, kam piešķirts bezvalstnieka, pagaidu aizsardzības vai alternatīvais statuss Latvijā;
8. Reliģiskās darbības veikšanai;
9. Persona, kam Latvijā bijis piešķirts Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss vai šāds statuss piešķirts citā Eiropas Savienības dalībvalstī;
10. Jebkura persona, neatkarīgi no tai izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas iemesla (jaunuzņēmums, jebkāda ar nodarbinātību vai komercdarbību saistīta termiņuzturēšanās atļauja, investīcijas u.tt.), kas pēdējos trīs mēnešus pirms atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas pieprasīšanas bijusi nodarbināta Latvijā, un par kuru veikti iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi, kā arī, ja persona turpina īstenot piešķirtās tiesības uz nodarbinātību.

Papildus minētajam, 2022. gada 22. septembra grozījumi Imigrācijas likumā⁴⁴, nosaka, ka Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri pirms Krievijas Federācijas pilsonības iegūšanas bijuši Latvijas pilsoņi vai Latvijas nepilsoņi un saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 8.punktu⁴⁵, 2023. gada 1. septembrī tās kļūs nederīgas.

Personai, kura vēlas turpināt uzturēties Latvijas Republikā, nezaudējot pastāvīgā iedzīvotāja statusu, līdz 2023. gada 1. septembrim jāsaņem jauna pastāvīgās uzturēšanās atļauja jeb Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss, kuru var saņemt, ja pretendents var uzrādīt apliecinājumu

⁴⁴ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

⁴⁵ 24.panta pirmās daļas 8.punktu.

par valsts valodas apguvi (A2 valodas prasmju līmenis). Ja trešās valsts valstspiederīgais neiesniedz apliecinājumu par valsts valodas apguvi, pastāvīgās uzturēšanās atļauju anulē. Imigrācijas likuma grozījumi saistīti ar nepieciešamību stiprināt valsts drošību, Krievijas Federācijas uzsāktā kara Ukrainā dēļ.

Lai atbildīgās institūcijas spētu pieņemt izsvērtus lēmumus un, lai Krievijas pilsoņi, kuri vēlas turpināt uzturēties Latvijā, pagūtu iesniegt nepieciešamos dokumentus ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai, Saeima 2023. gada 5. aprīlī atbalstīja par steidzamiem atzītos grozījumus Imigrācijas likumā⁴⁶. Grozījumi paredz:

- Krievijas pilsonim, kurš pirms Krievijas pilsonības iegūšanas ir bijis Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis, pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā ir derīga līdz 2023. gada 1. septembrim.
- Ja personas vēlas turpināt uzturēties Latvijā, tām līdz 2023. gada 1. septembrim jāiesniedz apliecinājums par valsts valodas prasmes pārbaudes nokārtošanu un pieteikums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai.
- Ar grozījumiem Imigrācijas likumā ir noteikts, ka Krievijas pilsoņiem, kuri nebūs iesnieguši prasītos dokumentus PMLP, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz 2023. gada 1. septembrim.
- Tiem Krievijas pilsoņiem, kuri līdz 2023. gada 1. septembrim būs vismaz vienu reizi kārtojuši valodas prasmes pārbaudi un būs noteikta atkārtota valsts valodas prasmes pārbaudes kārtošana līdz 2023. gada 30. novembrim, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz 2023. gada 31. decembrim.
- Tiem Krievijas pilsoņiem, kuri ir iesnieguši nepieciešamos dokumentus, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās dienai.
- Krievijas pilsoņa pieteikums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusam PMLP būs jāizskata viena gada laikā no tā saņemšanas dienas.
- Krievijas pilsoņiem, uz kuriem attiecas minētie likuma grozījumi, pietiekams iztikas nodrošinājums ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai ir arī personai piešķirtā pensija.

Imigrācijas likuma grozījumi bija nepieciešami, jo ņemot vērā pieteikumu izskatīšanas procesu, kā arī iespējamo lielo skaitu neilgā laikposmā (apmēram 25 000 personu), var rasties situācija, ka persona ir izpildījusi Imigrācijas likuma prasības, taču tās pastāvīgās uzturēšanās tiesības nav derīgas pirms pieteikuma par ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa izskatīšanas, līdz ar to persona zaudē ar pastāvīgās uzturēšanās tiesībām saistīto veselības aprūpes, izglītības ieguves, nodarbinātības un tamlīdzīgu tiesību apjomu.⁴⁷

2022. gada 2. jūnijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā⁴⁸, kuri paredz tiesības trešo valstu valstspiederīgajam pieprasīt ilgtermiņa vīzu uz vienu gadu, ja viņš vēlas uzturēties Latvijā, esot

⁴⁶ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. – [stājās spēkā 29.06.2022.]

⁴⁷ Dod vairāk laika uzturēšanās atļauju Krievijas pilsoņiem izskatīšanai. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/350673-dod-vairak-laika-uzturesanas-atlaju-krievijas-pilsoniem-izskatisanai-2023>.

⁴⁸ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69A, 06.04.2023. – [stājās spēkā 20.04.2023.]

darba attiecībās ar ārpus Latvijas Republikas reģistrētu darba devēju vai esot ārvalstī reģistrēta pašnodarbināta persona (persona nav darba attiecībās ar darba devēju, bet sniedz individuālus pakalpojumus, piemēram, juridiskās konsultācijas, tulkošanas pakalpojumus, pakalpojumus IT jomā un tamlīdzīgi) un darba pienākumus ir iespējams veikt attālināti⁴⁹. Imigrācijas likuma grozījumu mērķis ir veicināt augstas kvalifikācijas personu ieceļošanu Latvijā.

2022. gada 14. jūlijā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 440 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi""⁵⁰, kuri nosaka, ka trešo valstu valstspiederīgie dokumentus atkārtotas uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai vai uzturēšanās atļaujas reģistrēšanai iesniedz elektroniski vai pa pastu vai, pirmreizējas atļaujas pieprasīšanas gadījumā - pa pastu (ja trešās valsts pilsonis uzturas Latvijas Republikā) vai oficiālajā elektroniskajā adresē.⁵¹ Ministru kabineta noteikumu grozījumi izstrādāti, lai paredzētu izmaiņas uzturēšanās atļauju un izsaukumu pieteikumu iesniegšanas kārtībā, kas bija uzsāktas piemērot atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā noteiktajam. Ievērojot to, ka Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā iekļautās normas tika pārtrauktas piemērot no 2022. gada 30. jūnija, tika pieņemts lēmums tās pārņemt pastāvīgi spēkā esošajos migrācijas jomu regulējošajos tiesību aktos.

2022. gada 30. augustā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 540 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi""⁵². Atbilstoši šiem grozījumiem Krievijas Federācija un Baltkrievijas Republika iekļautas to valstu sarakstā, kurās konstatēts paaugstināts terorisma risks, un šo valstu pilsoņu vīzu un uzturēšanās atļauju pieprasījumi tiek papildus pārbaudīti valsts kompetentajās drošības iestādēs. Ministru kabineta grozījumi bija leklīti ministrijas iniciatīva, kas balstīta uz nestabilo drošības situāciju reģionā. To mērķis ir mazināt valsts drošības apdraudējumu, ko ietekmē Krievijas Federācijas izraisītais bruņotais konflikts Ukrainā.

Lai veicinātu izpratni par uzturēšanās atļauju noformēšanas procesu, PMLP ir izveidojusi informatīvu rīku⁵³, kas ievietots iestādes interneta vietnē un palīdz interesentiem saņemt vienkārši uztveramu informāciju par uzturēšanās atļauju noformēšanas procesu. Rīka izstrādi veicināja klātienē apmeklējumu ierobežošana Covid-19 infekcijas izplatības laikā un ar to saistītais ierobežojums saņemt klātienē konsultācijas par uzturēšanās atļauju noformēšanas procesu.

⁴⁹ Likumprojekta "Grozījumi Imigrācijas likumā" anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/FE0867D3D7E07392C22587E2006177DE?OpenDocument#b>.

⁵⁰ Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 440 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 136, 18.07.2022. – [stājās spēkā 19.07.2022.]

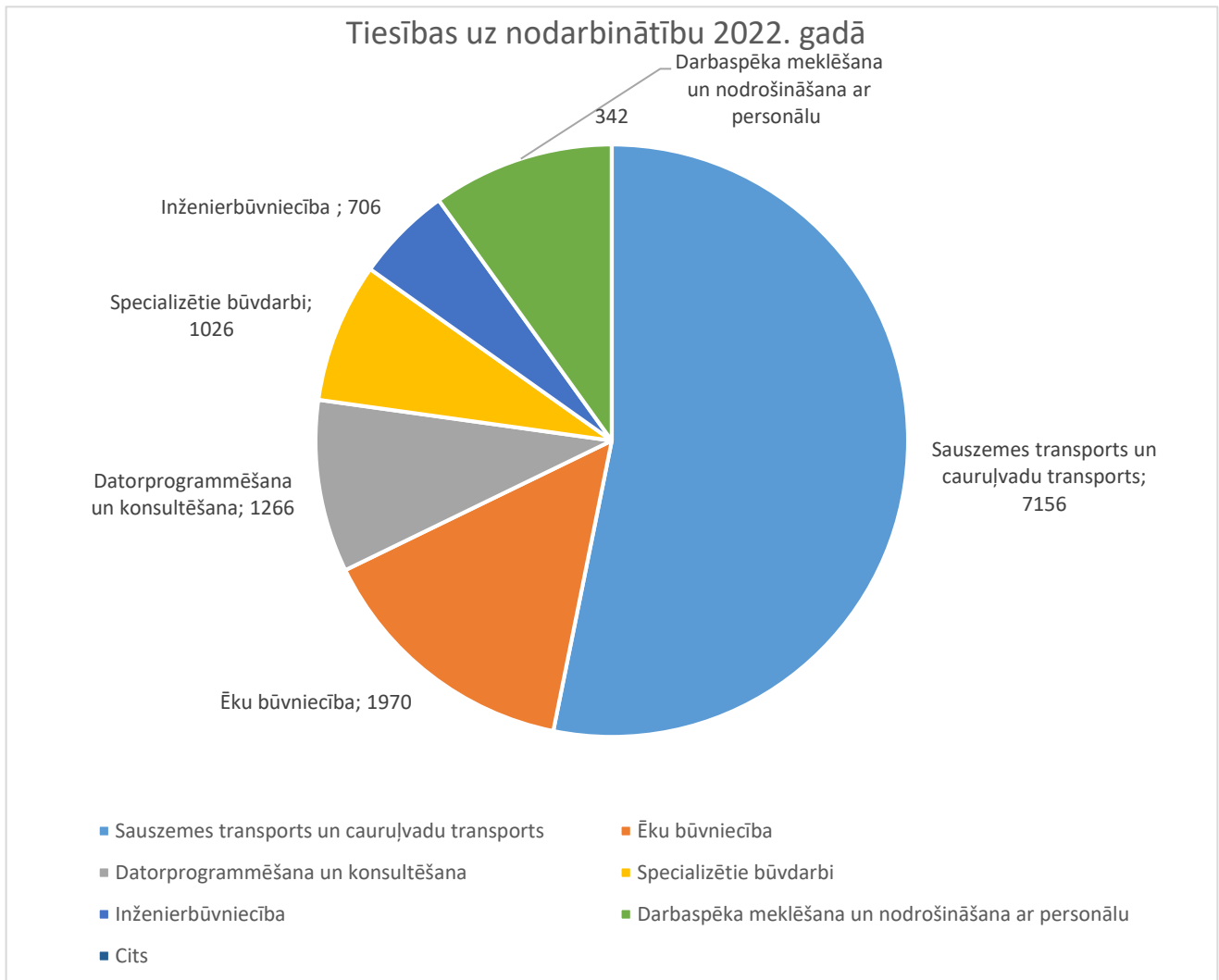
⁵¹ Likumprojekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/57fba531-5077-4cea-a7b3-d93d61c2c658>.

⁵² Ministru kabineta 2022. gada 30. augusta noteikumi Nr. 540 "Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 169, 01.09.2022. – [stājās spēkā 02.09.2022.]

⁵³ <https://vissparmigraciju.pmlp.gov.lv/>

Ekonomiskā migrācija

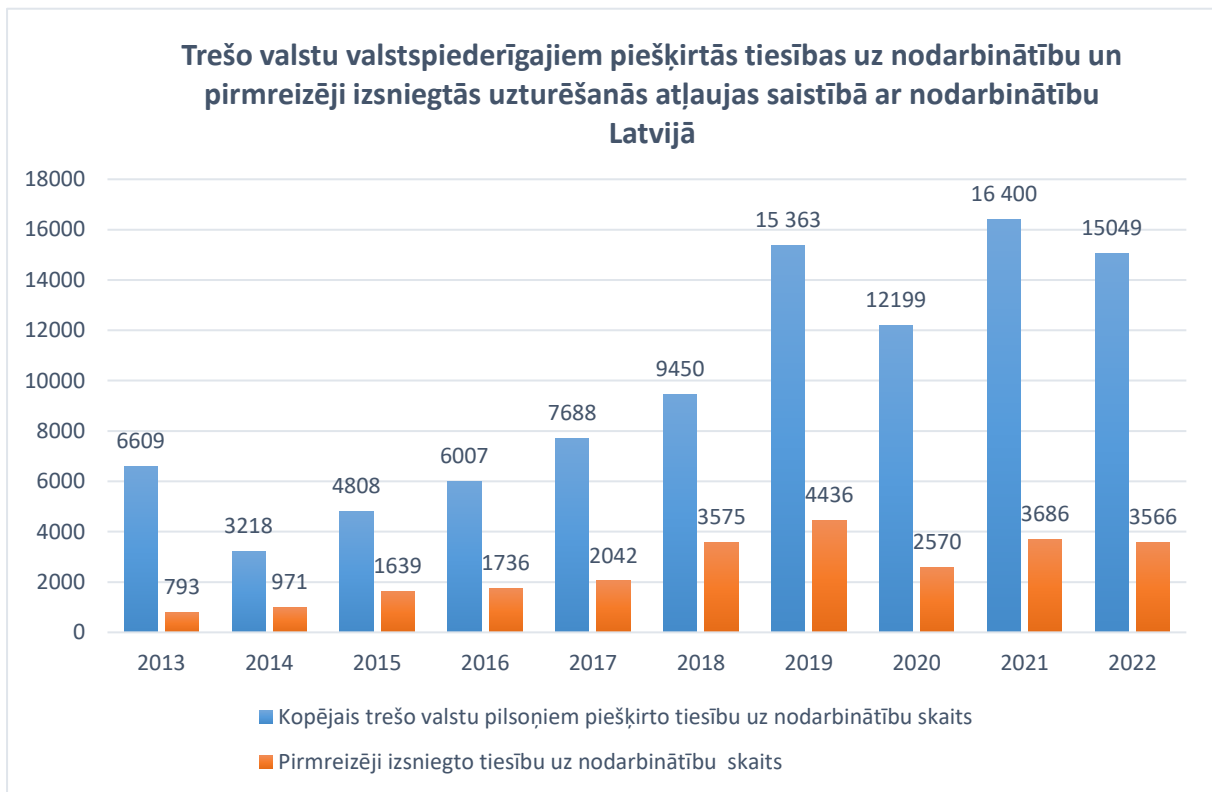
Attēls 3.-1

Kopējais 2022. gadā trešo valstu valstspiederīgajiem piešķirto tiesību uz nodarbinātību (gan uz vīzas (8593), gan termiņuzturēšanās atļaujas pamata) skaits ir pieaudzis par 20,31% (2021. gadā – 16 400 2022. gadā – 19 731). Lielākā daļa trešo valstu valstspiederīgie strādā sauszemes transporta un cauruļvadu transporta jomā (7156), darbaspēka meklēšanas un nodrošināšanas ar personālu jomā (1336), ēku būvniecības jomā (1970), datorprogrammēšanas un konsultēšanas jomā (1266), specializēto būvdarbu jomā (1026), inženierbūvniecības jomā (706). 2022. gadā visvairāk tiesības uz nodarbinātību ir piešķirtas Uzbekistānas (4855), Baltkrievijas (3932) un Ukrainas pilsoņiem (3581).⁵⁴

⁵⁴ Datu avots: PMLP.

Attēls 3.-2

Samazinājies ir nodarbinātības nolūkā pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem skaits: 2021. gadā – 3686, 2022. gadā - 3566.

2022. gada 14. jūlijā veikti grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr.564 “Uzturēšanās atļauju noteikumi”⁵⁵, ar kuriem atcelta prasība, uzaicinot uzņēmuma ietvaros pārceltu darbinieku, iesniegt dokumentu, kas apliecina viņa kvalifikāciju, izņemot gadījumu, ja viņš tiks nodarbināts reglamentētā profesijā. Grozījumi tika veikti, lai saskaņotu nacionālo normatīvo aktu ar Eiropas Savienības tiesību aktu - Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu Nr. 2014/66/ES par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros.⁵⁶

PMLP, pieaugot nepieciešamībai pēc ārvalstu darbaspēka piesaistes, izveidojusi informatīvu videoceļvedi⁵⁷ Latvijas uzņēmējiem par to, kā jārikojas, lai uzaicinātu viesstrādniekus darbam Latvijā. Ceļveža mērķis ir veicināt uzņēmēju izpratni par viesstrādnieku nodarbināšanas procedūrām, kuras ir noteiktas Imigrācijas likumā.

⁵⁵ [Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumi Nr.440 “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 21.jūnija noteikumos Nr.564 “Uzturēšanās atļauju noteikumi”](#), - Latvijas Vēstnesis Nr 136, 18.07.2022. – [stājās spēkā 19.07.2022.]

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros. - OV L 157, 27.5.2014.

⁵⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=yZ3n0o9sKs8>

2022. gada 16. jūnijā tika pieņemti grozījumi Darba likumā⁵⁸, kas pārņem Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) [2019/1152](#)⁵⁹ par pārredzamiem un paredzamiem darba nosacījumiem Eiropas Savienībā prasības. Tās prasības tiek attiecinātas uz ikvienu darbinieku (t.sk. arī trešo valstu valstspiederīgo, kas tiek likumīgi nodarbināts). Darba likuma grozījumi bija nepieciešami, lai nodrošinātu ikviena darbinieka tiesības uz rakstveida informāciju par viņa tiesībām un pienākumiem, kas izriet no darba attiecībām.

Pētījumi un diskusijas migrācijas jomā

Saistībā ar Krievijas Federācijas izraisīto bruņoto konfliktu Ukrainā, Latvijas sabiedrībā un Saeimā ar vien vairāk parādījās diskusijas par Krievijas Federācijas un Baltkrievijas pilsoņu ieceļošanas ierobežošanu Latvijā, lai samazinātu drošības apdraudējumu Latvijai. Tā rezultātā 2022. gada 7. aprīlī⁶⁰ veikti grozījumi Imigrācijas likumā, būtiski ierobežojot Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā. 2022. gada 7. aprīļa Imigrācijas likuma grozījumi paredzēja pārtraukt pirmreizējo termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanu Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem, kas ieceļo kā uzņēmēji, jaunuzņēmumu dibinātāji un investori.

Valdošā koalīcija 2022. gada augustā vienojās mainīt principus, pēc kādiem Krievijas un Baltkrievijas pilsoņiem Latvijā atjauno līdz šim izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas⁶¹. Līdz ar to 2022. gada 22. septembra grozījumi Imigrācijas likumā⁶² noteica ieceļošanas un uzturēšanās ierobežojumus papildus arī uz atkārtoto uzturēšanās atļauju pieprasītājiem – Krievijas Federācijas pilsoņiem. Attiecībā uz Baltkrievijas Republikas pilsoņiem ierobežojumi tika samazināti, atjaunojot iespēju pieprasīt gan pirmreizēju, gan atkārtotu termiņuzturēšanās atļauju komercregistrā reģistrētām amatpersonām, individuālajiem komersantiem, pašnodarbinātām personām un jaunuzņēmumu dibinātājiem.

---

⁵⁸ Likums "[Grozījumi Darba likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 128, 06.07.2022. – [stājās spēkā 01.08.2022.]

⁵⁹ [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2019/1152 \(2019. gada 20. jūnijs\) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā](#). – *Oficiālais Vēstnesis L 186, 11.7.2019.*

⁶⁰ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 70A, 08.04.2022. - [stājās spēkā 09.04.2022.]

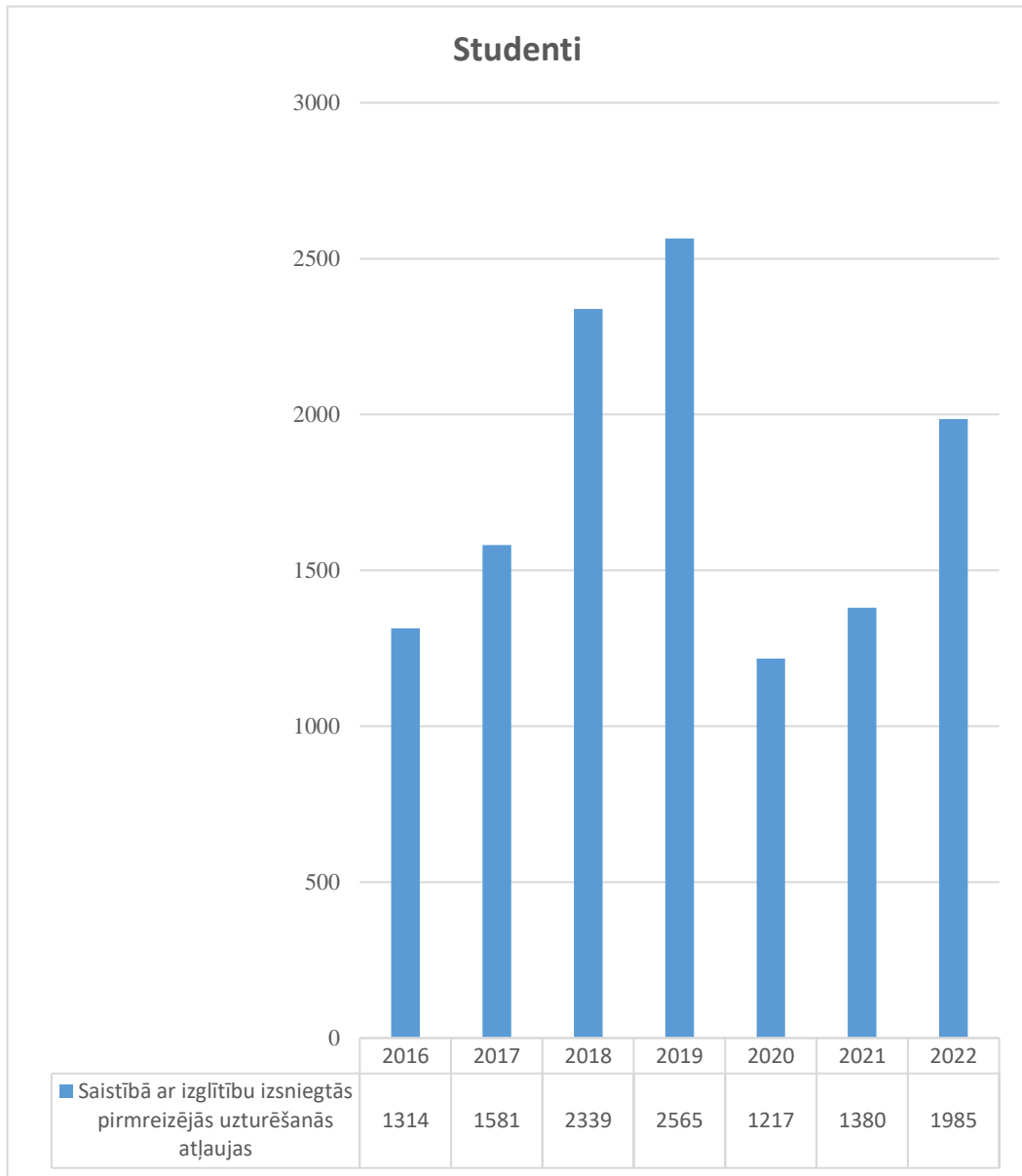
⁶¹ Apgrūtinās iespējas turpināt darba attiecības ar viesstrādniekiem no Krievijas un Baltkrievijas. – Pieejams: <https://www.leta.lv/home/important/FCE964ED-ABD5-4C57-B337-2E56F50E9F85/>.

⁶² Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

Studenti un zinātnieki

Attēls 3.-3

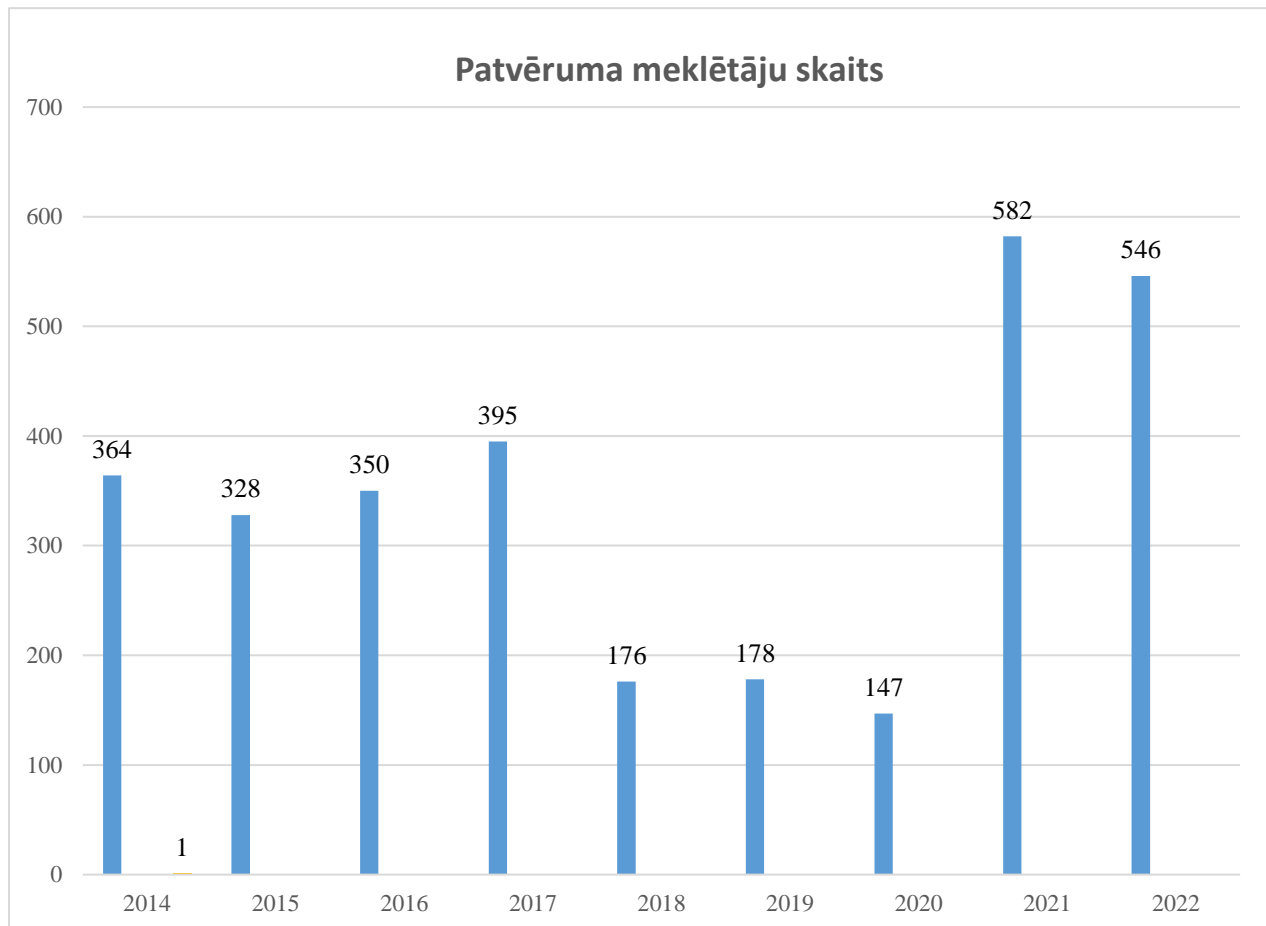

Saistībā ar izglītību 2022. gadā izsniegtas 1985 pirmreizējās uzturēšanās atļaujas (2021. gadā - 1380), kas ir pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Ģimenes atkalapvienošana

2022. gadā ir nedaudz pieaudzis saistībā ar ģimenes atkalapvienošanu trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegto pirmreizējās uzturēšanās atļauju skaits - 2199 (2021. gadā - 2146).

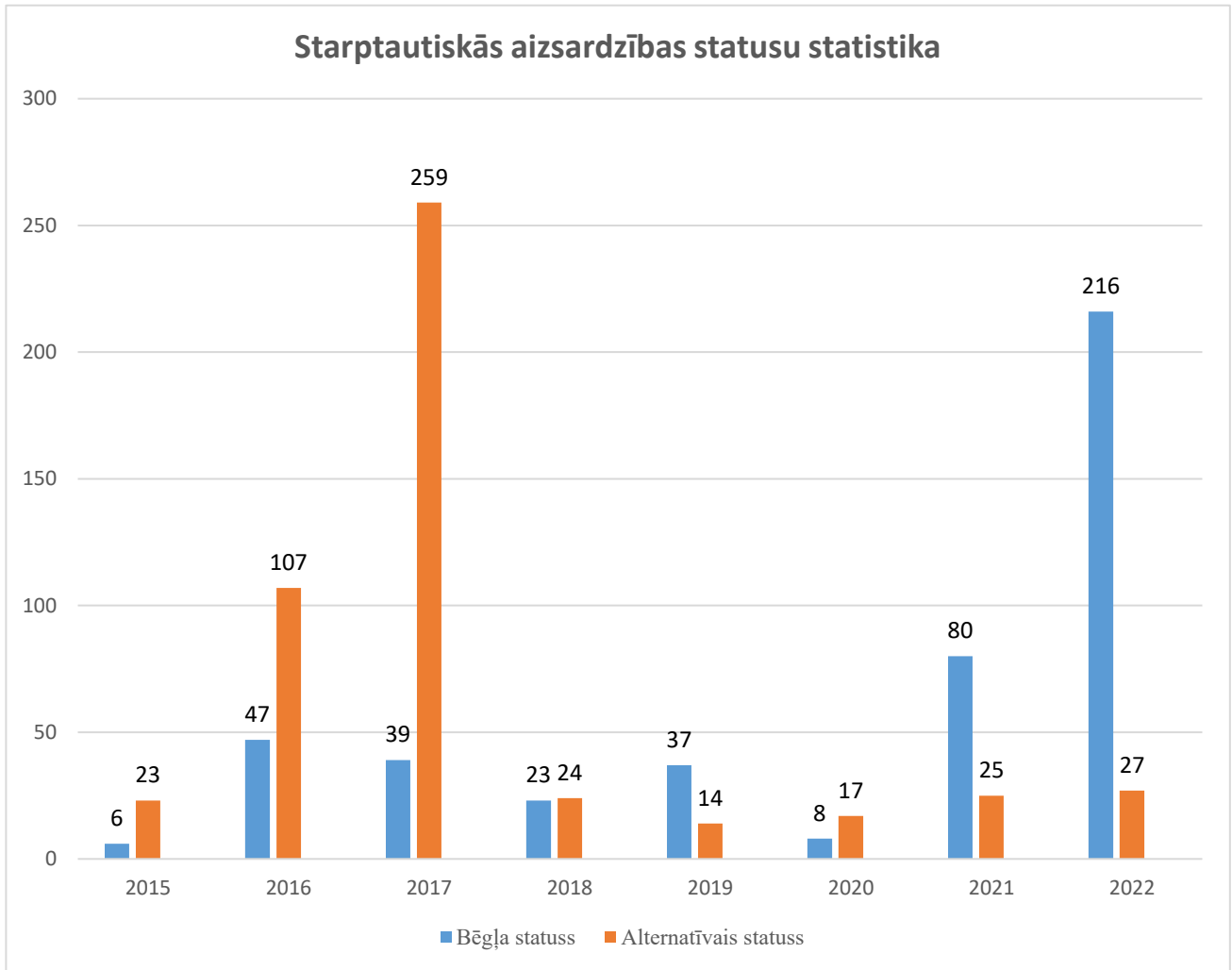
STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA

Attēls 4.-1

Salīdzinot ar 2021. gadu, patvēruma meklētāju skaits 2022. gadā ir samazinājies – 546 (2021. gadā 582) un ir nedaudz mainījušās dominējošās patvēruma meklētāju izcelsmes valstis – visvairāk patvēruma meklētāji ieradušies no Krievijas – 120 (2021. gadā - 29), Afganistānas – 111 (2021. gadā - 71), Baltkrievijas – 65 (2021. gadā – 55), Irānas – 58 (2021. gadā- 7) un Irākas – 52 (2021. gadā- 347).⁶³

⁶³Datu avots: PMLP.

Attēls 4.-2

2022. gadā Latvijā starptautisko aizsardzību saņēmušas 243 personas. Bēgļa statuss ir piešķirts 216 personām, alternatīvais statuss – 27 personām.

Dublīnas mehānisma ietvaros uz Latviju 2022. gadā ir pārsūtīti 72 patvēruma meklētāji.

Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu

Ņemot vērā, ka 2021. gada 10. augustā stājās spēkā Ministru kabineta rīkojums Nr. 518 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”⁶⁴, kuram 2022. gadā un 2023. gada sākumā bija veikti vairāki grozījumi⁶⁵, kas pagarināja ārkārtas situāciju līdz 2023. gada 10. maijam šādās administratīvajās

⁶⁴ Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojums Nr.518 “[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr.152A, 10.08.2021. – [stājās spēkā 10.08.2021.]

⁶⁵ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 “[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 6. aprīļa rīkojums Nr. 254 “[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 06.04.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 11. maija rīkojums Nr. 324 “[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 90A, 11.05.2022. – [stājās spēkā 11.05.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 10. augusta rīkojums Nr. 552 “[Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 153B, 10.08.2022. – [stājās spēkā 10.08.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 3. novembra rīkojums Nr. 794 “[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 216,

teritorijās: Ludzas novada pašvaldība; Krāslavas novada pašvaldība; Augšdaugavas novada pašvaldība; Daugavpils valstspilsētas pašvaldība, un VRS struktūrvienībās un citās iestādēs, kas izvietotas teritorijā, kurā ir izsludināta ārkārtējā situācija, netiek pieņemti personu iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu. Minētais nav attiecināms uz šajās teritorijās esošajām robežšķērsošanas vietām, kā arī Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldes Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru "Daugavpils".

Lai turpinātu atbalstu Latvijas patvēruma sistēmai saistībā ar situāciju uz Latvijas un Baltkrievijas robežas 2022. gada 29. martā parakstīts Pasākums plāns (*Operating Plan*) starp Iekšlietu ministriju un Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru par atbalstu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei patvēruma procedūras nodrošināšanai. Plāns paredz turpināt atbalsta sniegšanu, kas tika uzsākts saskaņā ar 2021. gada septembrī parakstīto Pasākumu plānu. Pasākuma plāna darbības laiks no 2022. gada 1. aprīļa līdz 2022. gada 31. decembrim. Saņemtais atbalsts ietvēra tulkošanas pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu patvēruma procedūras efektīvai norisei - mutiskā tulkošana intervijās, iepazīstinot patvēruma meklētāju ar iestādes lēmumu, un nodrošinot valsts apmaksātu juridisko palīdzību, kā arī patvēruma meklētāju tiesību nodrošināšanai uzņemšanas laikā. Plāna ietvaros tika īstenota arī darbinieku, kas strādā vai varētu būt iesaistīti patvēruma meklētāju uzņemšanā, apmācība.

Atbilstoši Fizisko personu reģistra likumam⁶⁶, Fizisko personu reģistrā kopš 2022. gada 1. jūlija tiek iekļautas ziņas, tai skaitā personas kods, arī par patvēruma meklētājiem, lai nodrošinātu, ka informācija par minētajām personām automātiski tiek iekļauta informācijas sistēmās (piemēram, Vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmā un Valsts izglītības informācijas sistēmā), kuru pakalpojumus saņem patvēruma meklētājs.

Saskaņā ar Fizisko personu reģistra likumu, ziņas par patvēruma meklētājiem Fizisko personu reģistrā iekļauj un aktualizē Valsts robežsardze, izmantojot valsts informācijas sistēmu, kurai izveidots tiešsaistes datu pārraides režīms ar Fizisko personu reģistru. Ir izveidota jauna tehniskā funkcionalitāte datu apmaiņai starp Fizisko personu reģistru un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas apakšsistēmu „Patvēruma meklētāju reģistrs”, lai nodrošinātu patvēruma meklētāju, kuriem nav Latvijas Republikā piešķirta personas koda, sākotnējo reģistrēšanu Fizisko personu reģistrā.

2022. gada 31. maijā stājās spēkā Valsts robežsardzes iekšējie noteikumi Nr. 23.1-8.2/12 “Kārtība, kādā Valsts robežsardzes kompetences ietvaros veicami pasākumi patvēruma jomā”. Noteikt kārtību, kādā Valsts robežsardze veic pasākumus:

- 1) Saņemot trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā;
- 2) Ātras, saskaņotas un visām iesaistītajām Valsts robežsardzes teritoriālās pārvaldes amatpersonām skaidri definētas rīcības nodrošināšanā, gadījumos, ja kādā no Valsts robežsardzes teritoriālās pārvaldes struktūrvienībām tiek konstatēts patvēruma meklētāju masveida pieplūdums;

07.11.2022. – [stājās spēkā 03.11.2022.]; Ministru kabineta 2023. gada 1. februāra rīkojums Nr. 61 “[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 25, 03.02.2023. – [stājās spēkā 01.02.2023.]

⁶⁶ [Fizisko personu reģistra likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 259, 31.12.2017. – [stājās spēkā 28.06.2021.]

- 3) Aizturētā patvēruma meklētāja izdošanas nolūkā;
- 4) Noteikt kārtību, kādā Valsts robežsardze veic pasākumus personu pārceļšanas un pārmitināšanas uz Latvijas Republiku no Eiropas Savienības dalībvalstīm, Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm, Šveices Konfederācijas un trešajām valstīm īstenošanā.

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana

2022. gada sākumā Alūksnes novada dome nodeva Nodrošinājuma valsts aģentūrai bezatlīdzības lietošanā uz četriem gadiem pašvaldības īpašumu – bijušās internātskolas internāta ēku, palīgēku un daļu zemesgabala 0,66 hektāru platībā. Ar PMIF Ārkārtas finanšu instrumenta projektu “Steidzamu izmitināšanas un humānās palīdzības vajadzību risināšana, ko rada palielināts patvēruma meklētāju skaits Latvijā”⁶⁷ tiek izveidots pagaidu patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs (turpmāk – PMIC) Liepnā, Alūksnes novadā, 250 patvēruma meklētājiem, pielāgojot un aprīkojot telpas ar nepieciešamo inventāru, kā arī nodrošinot dažādu pakalpojumu saņemšanu.⁶⁸

Plānotais Liepnas pagaidu patvēruma meklētāju izmitināšanas centra darbības uzsākšanas laiks ir 2023. gada jūlijs.⁶⁹

Pārceļšana un pārmitināšana

2022. gada 31. maijā stājās spēkā Valsts robežsardzes iekšējie noteikumi Nr. 23.1-8.2/12 “Kārtība, kādā Valsts robežsardzes kompetences ietvaros veicami pasākumi patvēruma jomā”, kas nosak kārtību, kādā Valsts robežsardze veic pasākumus personu pārceļšanas un pārmitināšanas uz Latvijas Republiku no Eiropas Savienības dalībvalstīm, Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm, Šveices Konfederācijas un trešajām valstīm īstenošanā. 2022. gadā uz Latvija personas nav pārceltas un pārmitinātas.

⁶⁷ Nr. HOME/2021/AMIF/AG/EMAS/TF1/LV/0003

⁶⁸ Projekta īstenošanas periods: 01.03.2022. – 31.12.2023., nodrošinot projekta ilgtspēju (t.i., izveidotā PMIC darbību) vismaz 3 gadus pēc projekta beigām. Projektu īsteno: Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi un Nodrošinājuma valsts aģentūru.

⁶⁹ Projekts "Steidzamu izmitināšanas un humānās palīdzības vajadzību risināšana, ko rada palielināts patvēruma meklētāju skaits Latvijā". – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/projekts-steidzamu-izmitinasanas-un-humanas-palidzibas-vajadzibu-risinasana-ko-rada-palielinats-patveruma-mekletaju-skaitis-latvija>.

NEPILNGADĪGAS PERSONAS UN CITAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS GRUPAS

2022. gadā Latvijā 5⁷⁰ nepilngadīgas personas bez pavadības pieprasīja patvērumu Latvijā.

Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumi Nr. 11 “Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē”,⁷¹ nosaka kārtību, kādā citas valsts izglītojamais, kurš iepriekš nav ieguvis izglītību Latvijā, ir tiesīgs iegūt izglītību Latvijā.

2022. gada 10. martā tika pieņemti Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā⁷², kuri nosaka tiesības saņemt sociālo rehabilitāciju kā vardarbībā cietuši bērniem ir bērniem, kurus par patvēruma meklētājiem ar īpašām uzņemšanas vajadzībām vai par mazāk aizsargātām personām izraidīšanas procedūrā ir atzinušas attiecīgajā procedūrā iesaistītās institūcijas. Tiesības minēto pakalpojumu saņemt ir arī bērniem, kuri nepieder pie šajā pantā uzskaitītajām grupām, ja atbildīgās institūcijas sniegušas atzinumu par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nepieciešamību. Likuma grozījumi izstrādāti, lai pilnveidotu sociālo pakalpojumu sniegšanas procesu.

2022. gada 31. maijā stājās spēkā Valsts robežsardzes iekšējie noteikumi Nr. 23.1-8.2/12 “Kārtība, kādā Valsts robežsardzes kompetences ietvaros veicami pasākumi patvēruma jomā”, kuros nosaka rīcību gadījumā, kad ar pilngadīgo aizturēto patvēruma meklētāju ir ieradušies nepilngadīgie bērni, viņus Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās izmitina kopā, ja ir saņemts parakstīts apliecinājums par iebildumu neesamību viņu izmitināšanai kopā un pēc bērna labāko interešu izvērtēšanas. Iebildumu neesamība tiek fiksēta Protokolā par patvēruma meklētāja aizturēšanu. Par izmitināšanu kopā nekavējoties izdara attiecīgo ierakstu Vienotās migrācijas informācijas sistēmas apakšsistēmas „Patvēruma meklētāju reģistrs” izmitināšanas sadaļā.

⁷⁰Avots: PMLP.

⁷¹ Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumi Nr. 11 “[Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 8, 12.01.2022. – [stājās spēkā 13.01.2022.] Noteikumi izstrādāti, pamatojoties uz rīcībpolitikas plānošanas dokumenta “Valdības rīcības plāns Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (apstiprināts ar Ministru kabineta 2019.gada 7.maija rīkojumu Nr.210 “Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai”) rīcības jomas “Izglītība” 120.uzdevuma 120.1.pasākuma “Veicināt kvalitatīvas izglītības pieejamību un vispārējās izglītības iestāžu tīkla attīstību, pilnveidojot normatīvo regulējumu”.

⁷² Likums “[Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr.57, 22.03.2022. – [stājās spēkā 01.04.2022.]

INTEGRĀCIJA

Integrācijas politika Latvijā ir Kultūras ministrijas pārziņā. Šīs politikas īstenošanā ir iesaistītas arī Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Ārlietu ministrija, Labklājības ministrija, Valsts un reģionālās attīstības ministrija, Iekšlietu ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds un nevalstiskās organizācijas.

2022. gada 18. janvārī Ministru kabinetā tika apstiprināts Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2022.-2023.gadam⁷³. Plāns tiek īstenotas trīs rīcības virzienos: Nacionālā identitāte un piederība; Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums; Integrācija. Plāna 3. rīcības virzienā – Integrācija, ir iekļauti pasākumi, kas vērsti uz trešo valstu valstspiederīgo un starptautiskās aizsardzības saņēmēju (bēgļi, personas ar alternatīvo statusu un patvēruma meklētāji) iekļaušanu Latvijas sabiedrībā. Ir paredzēti šādi pasākumi:

- Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu imigrantu līdzdalībai, kas saņēmuši tiesības uzturēties Latvijas teritorijā;
- Latviešu valodas lietošanas publiskajā telpā, tai skaitā daudzveidīgu pieeju latviešu valodas apguvē, attīstīšana;
- Trešo valstu valstspiederīgo iesaistīšana Latvijas sabiedriskajā dzīvē, tai skaitā atbalsts mazaizsargātu personu (sievietes, bērni, veci cilvēki) un starptautiskās aizsardzības personu līdzdalības nodrošināšanai;
- Trešo valstu valstspiederīgo integrēšana Latvijas sabiedrībā, šajā procesā iesaistot plašsaziņas līdzekļus;
- Starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem;
- Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem);
- Atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības personām (bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss);
- Vienas pieturas aģentūras izveide, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā, nodrošinot vienotu un kvalitatīvu pakalpojumu grozu.

Plāna mērķis ir nodrošināt nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, īstenojot "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam"⁷⁴ noteiktos trīs rīcības virzienus:

⁷³ Ministru kabineta 2022. gada 18. Janvāra rīkojums Nr. 32 "Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr.15, 21.01.2022. – [stājās spēkā 18.01.2022.]

⁷⁴ Ministru kabineta 2021.gada 5. februāra rīkojumu Nr.72 "Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnēm 2021.-2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 28, 10.02.2021. – [stājās spēkā 05.02.2021.]

1. Nacionālā identitāte un piederība;
2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums;
3. Integrācija.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2022.-2023. gadam ir sagatavots, lai nodrošinātu Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam⁷⁵ kā arī Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam⁷⁶ noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.

2022. gadā sagatavots ziņojums par integrācijas politiku Rīgas valstspilsētas pašvaldībā Providus MILE ([Migrant Integration through Locally designed Experiences](#)⁷⁷) projekta ietvaros. Ziņojumā veiktajam izvērtējumam izmantoti kritēriji, kas iever iekļaušanās un līdzdalības mehānismu pieejamību jauniebraucējiem politikas veidošanas procesā vietējā līmenī. Šī ziņojuma ietvaros sniegti dati par jauniebraucēju iekļaušanos politikas veidošanas procesā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, īpašu uzmanību pievēršot integrācijas jautājumiem, pilsoniskās līdzdalības un dažādības politikai, līdzdalības mehānismiem pilsētā, atspoguļojot pašvaldībā sasniegtos rezultātus pēdējo 10 gadu laikā.⁷⁸

Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai

Praktiskus pasākumus trešo valstu valstspiederīgo integrācijā 2022. gadā īstenojušas nevalstiskās organizācijas, izmantojot PMIF finansējumu.

Lai trešo valstu valstspiederīgajiem būtu pieejama informācija par viņu tiesībām un pienākumiem, vairākās Latvijas pilsētās turpināja strādāt biedrības "Patvērums "Drošā māja"" "Informācijas centrs iebrucējiem".⁷⁹

Interneta vietnē <http://www.integration.lv/> tika aktualizēta informācija, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo integrāciju Latvijā un pakalpojumiem, kas pieejami trešo valstu valstspiederīgajiem.⁸⁰ Šeit angļu un krievu valodā arī ir pieejami atbalsta resursi Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – SIF) turpināja īstenot Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēto projektu "Dažādības veicināšana", kas vienu no aktivitātēm paredz sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma nodrošināšanu patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu. SIF parakstījis sadarbības līgumu ar nodibinājumu *Caritas Latvija*, kas no 2022. gada 1. februāra nodrošina sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojumus patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā. 2022. gadā SIF sadarbībā ar

⁷⁵Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 5. februāra rīkojumu Nr.72 "[Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 28, 10.02.2021. – [stājās spēkā 05.02.2021.]

⁷⁶ Apstiprināts ar 2020. gada 2. jūlija Saeimas lēmumu "[Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027. gadam \(NAP2027\)](#)". Latvijas Vēstnesis Nr. 127, 06.07.2020. – [stājās spēkā 02.07.2020.]

⁷⁷ The Inclusion of Migrants in Policy Making. Report on Riga, Latvia. 2023. – Pieejams: <https://providus.lv/wp-content/uploads/2023/03/MILE-Project-Research-Report-Riga.pdf>

⁷⁸ Ziņojums par jauniebraucēju iekļaušanos politikas veidošanas procesā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā. - Pieejams: <https://providus.lv/raksti/ziņojums-par-jauniebrauceju-ieklausanos-politikas-veidosanas-procesa-rigas-valstspilsetas-pasvaldiba/>.

⁷⁹ 2021. gadā turpināta projekta „Informācijas centrs iebrucējiem” īstenošana, ko nodrošina biedrība „Patvērums „Drošā māja””. - Pieejams: <https://www.patverums-dm.lv/lv/informācijas-centrs-iebraucejiem-ii>

⁸⁰Vietni administrē biedrība "Patvērums "Drošā māja"" projekta "Informācijas centrs iebrucējiem" ietvaros. Projekts tiek īstenots ar PMIF atbalstu. Avots: Kultūras ministrija.

nodibinājumu "Caritas Latvija" sniedzis sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalstu 351 patvēruma meklētājam un personai ar bēgļa vai alternatīvo statusu. Lielākais atbalstu saņēmēju skaits nācis no kara vai politiskās nestabilitātes skartām valstīm - Afganistānas (138), Baltkrievijas (59), Krievijas (34), Irākas (43) un citām valstīm.⁸¹

2022. gadā trešo valstu valstspiederīgo sociāli ekonomiskās līdzdalības veicināšanai tika īstenoti pasākumi viņu sociālo prasmju attīstībai, latviešu valodas apguvei un nodarbinātības, vai uzņēmējdarbības uzsākšanai. Tika īstenoti septiņi latviešu valodas apguves projekti⁸². Tos īstenoja biedrība „Inovāciju atbalsta centrs”, biedrība „Izglītības attīstības centrs”, Latviešu valodas aģentūra, biedrība „Radošās Idejas”, biedrība „Sadarbības platforma” un Daugavpils Universitāte. Projekti tika īstenoti līdz 2022. gada 30. septembrim. 2022. gadā latviešu valodas kursus pabeidza 1 364 personas.

Ar 2023. gada 2. janvāri SIF uzsāk jauna pakalpojuma attīstīšanu - Vienas pieturas aģentūra (VPA) ārzemniekiem. VPA mērķis būs vienuviet nodrošināt informatīvo atbalstu un pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kas nepieciešami pārceļoties uz dzīvi Latvijā personu veiksmīgai sociālekonomiskai iekļaušanai.

Sākotnēji VPA klātienē un tiešsaistes individuālās konsultācijās latviešu, angļu un krievu valodās (nepieciešamības gadījumā arī piesaistot tulku) varēs saņemt informāciju par trešo valstu valstspiederīgo⁸³ uzņemšanu, uzturēšanās nosacījumiem, sociālo aizsardzību, nodarbinātību, nodokļu sistēmu, izglītības, veselības, mājokļu u.c. jautājumiem. Janvāra mēnesī uzsāka nodrošināt mutiskos tulkojumus retajās valodās, piemēram, arābu, farsi, turku, tadžiku, vjetnamiešu, mandarīnu u.tml., izvērtējot personas individuālās vajadzības.

Plānots pakāpeniski, pēc vienošanās noslēgšanas par projekta ieviešanu starp Kultūras ministriju un SIF, provizoriski 2023. gada laikā, nodrošināt arī jurista, psihologa un citu speciālistu individuālās konsultācijas, kā arī rakstisko tulkošanu retajās valodās. Plānots arī izveidot reģionālo VPA filiāļu tīklu lielākajās Latvijas pilsētās. VPA turpinās uzturēt un attīstīt platformu www.integration.lv, ko iepriekš uzturēja biedrība "Patvērums "Drošā māja"".

Integrācija darba tirgū

2022. gadā NVA tika reģistrētas (piešķirts bezdarbnieka vai darba meklētāja statuss) 142 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu, vairākas no tām reģistrētas atkārtoti. Kopumā, kopš NVA projekta uzsākšanas 2016.gada janvārī, NVA ir bijušas reģistrētas 369 (sievietes – 141, vīrieši – 228) personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu.

2022. gada laikā NVA turpināja konsultāciju sniegšanu klātienē un attālināti e-pastos, telefoniski un attālināto videokonferenču veidā. Latviešu valodasursos iesaistītas 10 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu. Latviešu valoda apgūta A1 līmenī (5 personas), A2 līmenī (3 personas)

⁸¹ 2022.gadā 351 starptautiskās palīdzības saņēmējiem sniegts sociālās iekļaušanas atbalsts. - Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/2022gada-351-starptautiskas-palidzibas-sanemejiem-sniegts-socialas-ieklausanas-atbalsts>.

⁸² Kultūras ministrija ir Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (turpmāk – PMIF) 2014.-2020.gada plānošanas perioda deleģētā iestāde.

⁸³ VPA pakalpojumus varēs saņemt mērķa grupa ir trešo valstu valstspiederīgie, kas saņēmuši tiesības uzturēties Latvijas teritorijā, un personas, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība (bēgļi, personas, kurām piešķirts alternatīvais statuss, un patvēruma meklētāji) un kuri likumīgi uzturas Latvijas teritorijā. Mērķa grupā neietilpst Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi un Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices Konfederācijas pilsoņi.

un B1 līmenī (2 personas). Tika organizēta 2 ievadlekcijas “Darba tirgus Latvijā”, kurās piedalījās 23 personas. Ir notikušas 18 individuālas konsultācijas patvēruma meklētājiem. Konsultācijas patvēruma meklētājiem par darba atrašanas iespējām Patvēruma meklētāju centrā “Mucenieki” notiek pēc personas pieprasījuma. 21 persona tika iesaistītas aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos pasākumos: e-apmācība (3), attālinātajā apmācībā Google programmās (3), konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos (3), neformālās izglītības ieguvē (11), skolēnu vasaras nodarbinātībā (1).

2022. gadā iekārtojušās darbā - 35 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu, no tām tādās profesijās kā ēku celtnieks (2), programmētājs (2), izstrādājumu marķētājs (2), pārdevējs konsultants (1), zobu tehniķis (1), iesaiņotājs (1), informācijas tehnoloģiju projektu vadītājs (1), apkopējs (1), gāzmetinātājs (1), pārtikas produktu ražošanas operators (1), šefpavārs (1), virtuves darbinieks (1), tulkis (1), komplektētājs (1), zivju apstrādātājs (1), noliktavas darbinieks (1), elektriķis (1), žurnālists (1), noliktavas strādnieks (1), palīgstrādnieks (1).

Visbiežākie iemesli, kādēļ personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu atsakās no darba piedāvājumiem, tiek minēti: darbs ir pārāk smags, darbu nevar apvienot ar bērnu audzināšanu, nepietiekams atalgojums.

2022. gadā NVA kārtējo gadu rīkoja sezonas darbu pasākumus. Vakances bija dažādās nozarēs - lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības nozarēs. Diemžēl neviens klients ar bēgļa vai alternatīvo statusu nevēlējās piedalīties šajos pasākumos.

Joprojām novērojams, ka klienti, kuri ir proaktīvi, nebaidās no jauniem izaicinājumiem, spēj pielāgoties Latvijas darba kultūrai un izaicinājumiem, spēj sasniegt atzīstamus rezultātus un darba devēji ir gatavi gan paaugstināt algu, gan dod iespēju izaugsmei.

Pamata pakalpojumi

2022. gada 29. janvārī stājās spēkā Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likums⁸⁴, kas paredz atbalsta pasākumus noteiktām iedzīvotāju grupām. Valsts laikposmā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. aprīlim atbalstu 50 *euro* mēnesī izmaksā par katru bērnu personai, kura atbalsta izmaksas periodā ir: bērna vecāks, aizbildnis, audžuģimene vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes vadītājs, ja atbalsta sniegšanas periodā bērnam ir piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss un atbalsts 50 *euro* mēnesī par bērnu nav izmaksāts atbilstoši citam pamatam.

2022. gada 10. martā tika pieņemti Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā⁸⁵, nosakot tiesības saņemt sociālo rehabilitāciju par valsts budžeta līdzekļiem vardarbībā cietušām personām, kuras uzturas Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju, personām, kuras ir trešās valsts valstspiederīgie vai bezvalstnieki, kuriem nav likumīga pamata uzturēties Latvijā Republikā un kuri ir aizturēti (līdz izraidīšanas vai izceļošanas brīdim), kuriem ir piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis un ārzemnieki, attiecībā par kuriem atgriešanas lēmuma darbība ir apturēta vai kuriem ir noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai. Likums izstrādāts, lai pilnveidotu sociālo pakalpojumu sniegšanas procesu.

⁸⁴ Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likums. - Latvijas Vēstnesis Nr. 20A, 28.01.2022. – [stājās spēkā 29.01.2022.]

⁸⁵ Likums “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā”. - Latvijas Vēstnesis Nr.57, 22.03.2022. – [stājās spēkā 01.04.2022.]

Nediskriminācija

2022. gadā ir noslēgusies nevalstisko organizāciju (NVO) kapacitātes stiprināšanas programma “Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību”, kuru īstenoja biedrības “Līdzdalības platforma” un Latvijas Cilvēktiesību centrs. Programmas mērķis bija stiprināt nevalstisko organizāciju spēju reaģēt uz neiecietības izpausmēm, it īpaši uz diskrimināciju un naida runu/noziegumiem. Programma sastāvēja no trim posmiem: piecu tiešsaistes mācību semināru cikla, NVO iniciatīvu īstenošanas perioda, un klātienē izvērtēšanas un pieredzes dalīšanas semināra. Programma norisinājās no 2022. gada 18. februāra līdz 30. jūnijam un tajā piedalījās 28 dalībnieki, kas pārstāvēja 24 biedrības no dažādiem Latvijas reģioniem.⁸⁶

EMT nacionālais ziņojums pētījumam:

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū

EMT Latvijas kontaktpunkts 2022. gadā izstrādāja [zinojumu par starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū Latvijā](#)⁸⁷, lai sniegtu informāciju EMT izpētes darbam par starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū Eiropas Savienībā. EMT izpētes darbs tiks publicēts 2023. gadā.

Pētījuma vispārējais mērķis ir informēt par starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju piekļuvi darba tirgum, apzinot spēkā esošos likumus, politiku un pasākumus attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju integrāciju darba tirgū, labās prakses piemērus un izaicinājumus laika posmā no 2017. gada janvāra līdz 2022. gada jūnijam.

Pētījums attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir pieteikušies starptautiskajai aizsardzībai ES dalībvalstīs un EMT novērotājvalstīs un gūtu labumu no piekļuves darba tirgum Uzņemšanas nosacījumu direktīvas pārstrādātās versijas (2013/33/ES) 15. panta ietvaros, vai jebkura cita tiesību akta, kas regulē starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju piekļuvi darba tirgum, ietvaros.

Pārskatā ietvertā informācija:

- Dati no 2017. sākuma līdz 2022. gada jūnijam;
- Politikas dokumenti un likumi 2022. gada augustā, septembrī, oktobrī;
- Atbalsta pasākumi 2022. gada augustā, septembrī, oktobrī.

⁸⁶ [Noslēgusies NVO kapacitātes stiprināšanas programma “Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību”](https://cilvektiesibas.org.lv/lv/news/noslegusies-nvo-kapacitates-stiprinanas-programm-567/). – pieejams: <https://cilvektiesibas.org.lv/lv/news/noslegusies-nvo-kapacitates-stiprinanas-programm-567/>.

⁸⁷ Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū. – Pieejams: <https://www.emn.lv/starptautiskas-aizsardzibas-pieteikumu-iesniedzēju-integracija-darba-tirgu/>.

PILSONĪBA UN NATURALIZĀCIJA

Salīdzinājumā ar 2021. gadu naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemto personu skaits ir palielinājies - 518 (2021. gadā - 419).⁸⁸ Līdzīgi kā 2021. gadā lielāko pilsonību ieguvušo personu īpatsvaru veido Latvijas nepilsoņi – 65%. Tomēr, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tendencēm nepilsoņu īpatsvars starp pilsonības ieguvušām personām, 2022. gadā ir samazinājies. Starp Latvijas pilsonību ieguvušajiem 171 personas ir trešo valstu valstspiederīgie.

PMLP sadarbībā ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centru turpināja īstenot PMIF 2014.-2020. gada nacionālās programmas projektu “Naturalizācijas atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība”⁸⁹, kura mērķis ir paaugstināt naturalizācijas procesa kvalitāti. 2022. gada laikā ir:

- Aprīkotas darbavietas darbiniekiem, kuri strādā ar migrācijas un naturalizācijas jautājumiem;
- Ierakstīti jauni audiomateriālu komplekti naturalizācijas pārbaudes klausāmajai daļai;
- Izstrādāts Latvijas pilsonības iegūšanas valodas prasmju un zināšanu pašpārbaudes elektroniskais rīks;
- Turpinājusies Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas izstrāde;
- Izveidots datu apmaiņas tehniskais risinājums datu apmaiņai ar PIZIS par administratīvajiem pārkāpumiem (Iekšlietu ministrijas Informācijas centra pasākums);
- Noziedzīgo nodarījumu izdarījušo personu monitoringa rīks papildināts ar funkcionalitāti, iekļaujot tajā PIZIS nepieciešamos auditus (Iekšlietu ministrijas Informācijas centra pasākums);
- Īstenoti trešo valstu valstspiederīgo un nepilsoņu naturalizācijas informatīvās kampaņas pasākumi;
- Notikušas apmācības PMLP darbiniekiem par Elektronisko pašpārbaudes rīku un naturalizācijas tendencēm;
- Modernizēta videonovērošana naturalizācijas pārbaudēs.⁹⁰

2023. gada 7. martā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 98 “Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi”⁹¹, kas nosaka Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmā (turpmāk - sistēma) iekļaujamo ziņu apjomu, iekļaušanas un dzēšanas kārtību un glabāšanas termiņus, kā arī institūcijas, kurām piešķirama piekļuve informācijas sistēmā iekļautajām ziņām, un apjomu, kādā tā piešķirama. Sistēma ir valsts informācijas sistēma, kurā

⁸⁸Datu avots: PMLP.

⁸⁹ Projekta īstenošanas laiks: 09.04.2019. – 31.03.2023.

⁹⁰ Naturalizācijas atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība. – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/naturalizācijas-atbalstošo-informācijas-sistēmu-un-saistīto-procesu-pilnveidošana-un-attīstība>.

⁹¹ Ministru kabineta 2023. gada 7. marta noteikumi Nr. 98 “[Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr.49, 09.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

iekļauj ziņas par personām, attiecībā uz kurām tiek lemts par Latvijas pilsonības iegūšanu vai zaudēšanu, kā arī uzkrāj informāciju par Latvijas pilsonības iegūšanas vai zaudēšanas procesa norisi. Tā kā minētā sistēma tehniski bija novecojusi un bija nepieciešams reglamentēt sistēmas darbību tiesību aktā, PMLP Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020.gadam projekta Nr.PMLP/PMIF/2018/3 "Naturalizācijas atbilstošo un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība" ietvaros izstrādāja jaunu Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmu un sagatavoja sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamo tiesisko regulējumu⁹².

---

⁹² Tiesību akta projekta "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/2f311324-2d77-47ef-a19e-c01b825929c5>.

ROBEŽKONTROLE, VĪZAS UN ŠENGENAS PĀRVALDĪBA

Ārējo robežu pārvaldība

2022. gada 24. martā stājās spēkā Imigrācijas likuma grozījumi⁹³, nosakot kompetentās iestādes, to pienākumus un tiesības, ieviešot Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu. Likuma grozījumi stāsies spēkā, kad Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (turpmāk – ETIAS) uzsāks darbību atbilstoši Regulas Nr. 2018/1240⁹⁴ 88. pantam.

2022. gada 15. septembrī Saeima pieņēma Grozījumu likumā "Par Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības vienošanos par Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas pierobežas teritoriju iedzīvotāju savstarpējo braucienu vienkāršošanu"⁹⁵, kuru mērķis ir apturēt Vienošanās darbību no 2022. gada 10. oktobra līdz brīdim, kad Baltkrievijas Republika izbeigs starptautisko tiesību pārkāpumus attiecībā uz Ukrainu un pilnībā atlīdzinās Ukrainai par jau izdarītajiem starptautisko tiesību pārkāpumiem.

2022. gada 1. februārī, Ministru kabinets atbalstīja ārkārtējās situācijas pagarināšanu pierobežā ar Baltkrieviju⁹⁶, jo situācija uz robežas migrācijas jomā joprojām ir saspringta. Ārkārtējā situācija 2022. gadā tika pagarināta vairākas reizes⁹⁷ - Ludzas, Krāslavas, Augšdaugavas novadā, kā arī Daugavpilī.

2022. gada 1. februārī Ministru kabinets apstiprināja noteikumus "Latvijas Republikas valsts robežas joslas, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi"⁹⁸, kas nosaka valsts robežas joslas, kas noteikta gan gar ārējo valsts robežu, gan gar iekšējo valsts robežu, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas prasības. Tādējādi tiks nodrošināta efektīva VRS funkciju izpilde, kā arī ātra un efektīva

⁹³ Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 49, 10.03.2022. – [stājās spēkā 24.03.2022.]

⁹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226. – Oficiālais Vēstnesis L 236, 19.9.2018.

⁹⁵ [Grozījums likumā "Par Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības vienošanos"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 181B, 19.09.2022. – [stājās spēkā 20.09.2022.]

⁹⁶ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]

⁹⁷ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 6. aprīļa rīkojums Nr. 254 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 06.04.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 11. maija rīkojums Nr. 324 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 90A, 11.05.2022. – [stājās spēkā 11.05.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 10. augusta rīkojums Nr. 552 "[Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 153B, 10.08.2022. – [stājās spēkā 10.08.2022.]; Ministru kabineta 2022. gada 3. novembra rīkojums Nr. 794 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 216, 07.11.2022. – [stājās spēkā 03.11.2022.]

⁹⁸ Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra noteikumi Nr. 79 "[Latvijas Republikas valsts robežas joslas, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 04.02.2022.]; Ministru kabineta 2023. gada 1. februāra rīkojums Nr. 61 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)"". - Latvijas Vēstnesis Nr.25, 03.02.2023. – [stājās spēkā 01.02.2023.]

valsts ārējās robežas infrastruktūras izbūve uz Latvijas Republikas valsts robežas ar Baltkrievijas Republiku un Krievijas Federāciju.⁹⁹ Minētie noteikumi izpilda arī Valsts kontroles 2020. gada 8. janvāra revīzijas ziņojumā ietvertos ieteikumus saistībā ar valsts robežas joslas iekārtošanu un uzturēšanu, nodrošinot normatīvajiem aktiem atbilstošu un ekonomisku valsts budžeta līdzekļu izlietojumu. Daļa Valsts kontroles ieteikumu jau tika izpildīti ar likuma “Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā” prasībām, kas stājās spēkā 2021. gada 3. septembrī.¹⁰⁰

2022. gada 27. septembrī tika pieņemts Ministru kabineta rīkojums Nr. 671 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”¹⁰¹, kura mērķis bija izsludināt ārkārtējo situāciju, no 2022. gada 28. septembra līdz 2022. gada 27. decembrim, Alūksnes novada, Balvu novada un Ludzas novada pašvaldību teritorijā, kā arī slēgt Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Pededzes robežšķērsošanas vietu. Rīkojumā Valsts robežsardzei uzdots veikt pastiprinātu Latvijas Republikas–Krievijas Federācijas valsts robežas robežuzraudzību un veikt pastiprinātu ieceļojošo Krievijas Federācijas pilsoņu robežpārbaudi. Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Valsts policijai un Valsts drošības dienestam uzdots sniegt palīdzību Valsts robežsardzei Latvijas Republikas–Krievijas Federācijas valsts robežas robežkontroles nodrošināšanā.

2022. gada 28. decembrī pamatojoties uz Ministru kabineta rīkojumu Nr. 671 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” atcelta ārkārtēja situācija rīkojumā noteiktajās administratīvajās teritorijās, kā arī atvērta Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Pededzes robežšķērsošanas vieta. Krievijas Federācijā 2022. gada 21. februārī tika pieņemts lēmums par daļējas mobilizācijas izsludināšanu. Līdz ar to ir būtiski palielinājies to Krievijas Federācijas pilsoņu skaits, kuri vēlas izceļot no Krievijas Federācijas.¹⁰²

2022. gada ietvaros Valsts robežsardze ir veikusi infrastruktūras pielāgošanas pasākumus ieceļošanas/izceļošanas sistēmas (*Entry/Exit System*) ieviešanas kontekstā robežšķērsošanas vietās. Minimāli pielāgošanas pasākumi tika veikti visos lidostu un ostu robežšķērsošanas punktos (piemēram, manuālo kabīņu ārējo logu palodžu ergonomiska izvietošana, papildu apgaismojuma nodrošināšana, stacionārā aprīkojuma izvietošana vietas norādīšana utt.). minētie pasākumi bija jāveic, lai ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011¹⁰³ noteiktās prasības.

⁹⁹ Ministru kabineta noteikumu projekta “Latvijas Republikas valsts robežas joslas, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi” anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/8a4ba61f-21b1-491b-bc0e-2babad30724d/download.

¹⁰⁰ Nosaka valsts robežas, patrulēšanas un robežzīmju uzraudzības joslu iekārtošanas un uzturēšanas prasības. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/nosaka-valsts-robezas-patrulesanas-un-robezzimju-uzraudzibas-joslu-iekartosanas-un-uzturesanas-prasibas>.

¹⁰¹ Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojums Nr. 671 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”. - Latvijas Vēstnesis, 188A, 28.09.2022. – [stājās spēkā 27.09.2022.]

¹⁰² Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojuma Nr. 671 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” likumprojekta anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/7e734114-f3c6-45d3-8f67-d2c9dfb1f3f5>.

¹⁰³ [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) 2017/2226 \(2017. gada 30. novembris\), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu \(IIS\), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas \(EK\) Nr. 767/2008 un \(ES\) Nr. 1077/2011.](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2226) – Oficiālais Vēstnesis L 327, 09.12.2017.

2023. gada 2. martā tika pieņemti Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā¹⁰⁴, kuri nosaka ātru un efektīvu ārējās sauszemes robežas apsardzībai nepieciešamajā infrastruktūrā ietilpstošo robežuzraudzības tehnisko līdzekļu – klātbūtnes uztveršanas sistēmu un novērošanas iekārtu un ar to saistītās infrastruktūras izbūves procesu, deleģējot tā veikšanu valsts akciju sabiedrībai “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”. Lai nodrošinātu valsts robežas neaizskaramību, valsts robežas un tās infrastruktūras objektu neaizskaramību uz robežas, novērstu tādu Latvijas Republikas teritorijas apdraudējumu kā hibrīdā karadarbība, kā arī, lai nodrošinātu spēju reālā laikā reaģēt uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu, kā arī citiem draudiem, prioritārs ir jautājums par valsts robežas drošības stiprināšanu.¹⁰⁵

Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā

2022. gada 15. maijā parakstīts Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Gruzijas Iekšlietu ministrijas Patruļpoliciju par projekta „Gruzijas Robežpolicijas spēju stiprināšanu zaļās un jūras robežas uzraudzībai” īstenošanu. Mērķis ir veikt nepieciešamās darbības, kas vērstas uz sekmīgu Projekta īstenošanu, kā arī Partnerības lūguma un citu dokumentu sagatavošanu un īstenošanu. Iesaistītās puses, tas ir., Valsts robežsardze un Gruzijas Robežpolicija apņemas apmainīties ar informāciju un organizēt kopīgas sanāksmes (videokonferences) un „ad hoc” ekspertu grupu tikšanās saskaņā ar Projekta aprakstu. Saskaņā ar projektu Valsts robežsardze nodos Gruzijas pusei helikopteru un apmācības personālu.

Sakaru virsnieka darbība Ukrainā tika plānota līdz 2022. gada 31. decembrim, taču, ievērojot Krievijas Federācijas invāziju Ukrainā, Eiropas Komisijas Iekšējās drošības fonda projekta Nr. VRS/IDF/2019/8 “Valsts robežsardzes sakaru virsnienu punktu darbības turpināšana Gruzijā, Ukrainā, Moldovā un Baltkrievijā (2.posms)” ietvaros Valsts robežsardzes imigrācijas sakaru virsnienu punkts tika pārcelts uz Kišiņevu no 2022. gada 14. marta līdz 2022. gada 31. decembrim. Sakaru virsnienu darbības mērķis ir novērst pastāvošos nelikumīgās migrācijas riskus, kā arī nodrošināt atbalstu Latvijas Republikas vēstniecības Moldovas Republikā amatpersonām.

2022. gadā savus dienesta pienākumus Gruzijā turpināja pildīt VRS sakaru virsnieks. Pamatojoties uz divpusējiem sadarbības plāniem, VRS īsteno sadarbību ar Moldovas Republikas Valsts robežsardzes dienestu, Gruzijas Iekšlietu ministrijas Robežpoliciju, Migrācijas departamentu un Patruļpoliciju, kā arī Ukrainas Robežsardzes dienestu.

Šengenas pārvaldīšana

Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta Šengenas nodaļas amatpersona 2022. gada 21.-25. novembrī piedalījās Šengenas novērtēšanas misijā Indijā. Tās laikā tika vērtēts Maltas, Luksemburgas un Islandes vēstniecības darbs un tā atbilstība Šengenas *acquis*. Plānots, ka Eiropas Komisijas ziņojums par šo novērtēšanas misiju tiks pabeigts 2023.gada janvārī.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Likums “Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 47, 07.03.2023. – [stājās spēkā 08.03.2023.]

¹⁰⁵ Likumprojekta “Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā” anotācija. - Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/CFEA8DAF1FADB62AC225895000514D98?OpenDocument>

¹⁰⁶ Avots: Ārlietu ministrija

Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs (IeM IC) sadarbībā ar Valsts policiju un PMLP īsteno Iekšējās drošības fonda 2014.-2020.gada nacionālās programmas projektu „Šengenas informācijas sistēmas pilnveidošana”, kura mērķis ir Nacionālās Šengenas informācijas sistēmas (SIS) II un SIRENE datu-plūsmas informācijas sistēmas, kā arī saistīto nacionālo informācijas sistēmu pilnveidošana atbilstoši 2018.gada 28.novembra SIS tiesību aktu pakotnes prasībām.

Projekta rezultāti:

1. Veikti eu-LISA tehniskajā dokumentācijā norādītie sistēmu pilnveidošanas darbi (ieviestas relīzes);
2. Iegādāti 30 biometrijas datu apstrādes komplekti. Katrs komplekts sastāvēs no: pirkstu un plaukstu skenera, stacionārā datora, datora monitora, spoguļkameras, izvelkama, sarullējama fotografēšanas fona ar lineālu;
3. Veikta funkcionalitātes izstrāde vienotai mantu un personu uzskaites un meklēšanas procesa nodrošināšanai;
4. Veikti 2 drošības testi.¹⁰⁷

2023. gada 7. martā, darbu uzsāka uzlabotā Šengenas informācijas sistēma, kas ir pirmais būtiskais solis ceļā uz Eiropas Savienības lielapjoma informācijas sistēmu drošības, robežu un migrācijas pārvaldības jomā sadarbību. Pilnveidotā sistēma palīdzēs stiprināt cīņu pret smagiem noziegumiem un terorismu, gādājot par augstu drošības līmeni ES, kā arī palīdzēs pārvaldīt migrāciju.

Turpmāk Šengenas informācijas sistēmā varēs tikt ievadītas jaunas brīdinājumu kategorijas:

- Brīdinājumi, kurus izdod izmeklēšanas pārbaudītajām vajadzībām (informācijas iegūšana par personām vai ar tām saistītiem priekšmetiem nolūkā veikt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem un novērst draudus sabiedrības vai valsts drošībai);
- Brīdinājumi par nezināmiem aizdomās turētajiem vai meklētām personām;
- Preventīvie brīdinājumi attiecībā uz bērniem, kas pakļauti riskam, ka tos varētu nolaupīt vecāki, kā arī bērniem uz neaizsargātām personām, kam būtu jāliedz ceļot viņu pašu drošības dēļ (piemēram, ja ceļošanas rezultātā pastāv piespiedu laulības, cilvēku tirdzniecības vai ar dzimumu saistītas vardarbības risks);
- Brīdinājumi atgriešanas vajadzībām (brīdinājums saistībā ar atgriešanas lēmumiem, kas izdoti tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi).¹⁰⁸

¹⁰⁷ Šengenas informācijas sistēmas pilnveidošana. – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/sengenas-informācijas-sistēmas-pilnveidošana>.

¹⁰⁸ Būtiski pilnveido Šengenas informācijas sistēmu smagu noziegumu un terorisma novēršanai un atklāšanai. - Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/butiski-pilnveido-sengenas-informācijas-sistēmu-smagu-noziegumu-un-terorisma-noversanai-un-atklasanai>.

VĪZU POLITIKA

2022. gadā kopējais izsniegto vīzu skaits ir pieaudzis par 73%, sasniedzot 61 527 (2021. gadā – 16 903), pieaudzis ir arī izsniegto ilgtermiņa vīzu skaits. No izsniegtajām vīzām 47 908 bija Šengenas vīzas, 13 619 - ilgtermiņa (D) vīzas. Papildu 27 968 ilgtermiņa vīzas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem.¹⁰⁹

Tabula 8.-1.

Kopējais izsniegto vīzu skaits pēc to veida, 2021-2022.¹¹⁰

	2021	2022
Šengenas vīzas	16 189	47 908
Ilgtermiņa (D) vīzas	714	13 619
Pavisam	16 903	61 527

Ar Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojumu Nr.599 “Par Krievijas Federācijas pilsoņu iecelšanu Latvijas Republikā”¹¹¹ tika noteikti ierobežojumi Krievijas Federācijas pilsoņu iecelšanai Latvijas Republikā. Lēmums pieņemts koordinēti, sadarbojoties Latvijai, Lietuvai un Igaunijai. Tas stājās spēkā 2022. gada 19. septembrī vienlaikus visās trīs Baltijas valstīs. Ar minēto lēmumu tika ierobežota Krievijas Federācijas pilsoņu – īstermiņa vīzu turētāju iecelšana nebūtiskiem mērķiem (piemēram, tūrisma un atpūtas nolūkos, kultūras vai sporta vajadzībām). Vienlaikus uz individuāla izvērtējuma pamata tika ļauts iecelt politiski vajātām personām, cilvēktiesību aizstāvjiem, neatkarīgajiem žurnālistiem un citos gadījumos, kas saistīti ar humāniem apsvērumiem, ģimenes locekļiem, uzturēšanās atļauju turētājiem, kravu un transporta pakalpojumu nodrošināšanai, diplomātisko misiju pārstāvjiem. 2022. gada 24. februārī Krievija uzsāka karu pret Ukrainu, un Krievijas pilsoņu brīva ceļošana varēja radīt sabiedriskās kārtības un drošības riskus. Tādēļ ES Padomes ārlietu ministru neformālajā sanāksmē Prāgā 2022. gada 30.-31. augustā tika panākta vienošanās, ka dalībvalstis nacionālā līmenī var veikt pasākumus, lai ierobežotu Krievijas Federācijas pilsoņu iecelšanu ES saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu.

¹⁰⁹ Datu avots: PMLP.

¹¹⁰ Datu avots: PMLP.

¹¹¹ Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums Nr. 599 “[Par Krievijas Federācijas pilsoņu iecelšanu Latvijas Republikā](#)”. - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022./ zaudēs spēku 01.07.2023.]

NELIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA UN MIGRANTU KONTRABANDA

Par “zaļās” robežas nelikumīgu šķērsošanu 2022. gadā tika aizturēti 251 trešo valstu valstspiederīgais (2021. gadā - 455). Aizturēto personu galvenās grupas veidoja Irākas, Irānas un Afganistānas pilsoņi. Visvairāk personas aizturētas uz Latvijas-Baltkrievijas robežas, jo Latviju izmanto kā tranzīta valsti nokļūšanai uz citām ES dalībvalstīm.¹¹²

VRS atteica ieceļošanu Latvijā 2277 personai, kas ir par 164,46 % vairāk nekā 2021. gadā (861 personām). Visbiežāk 2022. gadā ieceļošana tika atteikta Krievijas, Moldovas un Ukrainas pilsoņiem.¹¹³

2022. gadā VRS no nelikumīgas robežas šķērsošanas uz Latvija– Baltkrievijas valsts robežas atturēja 5 286 personas no mēģinājuma nelikumīgi šķērsot valsts robežu (4045-2021. gadā). Tā 2022. gadā, ņemot vērā, ka Krievija un Irāna uzsākušas ciešu sadarbību un šīs sadarbības ietvaros ir palielinājies avioreisu skaits no Irānas uz Krieviju, kas savukārt izraisa nelikumīgo imigrantu plūsmas palielināšanu. No Irānas ieceļojošo lielākai daļai trešo valstu valstspiederīgo ir mērķis iekļūt ES caur Latvijas, Lietuvas un Polijas robežām. Šobrīd viens no identificētiem nelikumīgās imigrācijas maršrutiem: Irāna – Maskava/Sanktpēterburga–Minska - Latvijas, Lietuvas un Polijas robeža. Papildus, 2022. gadā trešo valstu valstspiederīgo virzīšanā uz Latvijas, Lietuvas un Polijas robežām ir iesaistīti pārrobežu noziedzības grupējumi (algoti pārvadātāji un atbalstītāji) ar Baltkrievijas varas iestāžu atbalstu.¹¹⁴

Šengenas valstu vīzas tika anulētas 341 trešo valstu valstspiederīgajam (2021. gadā – 91).

Likumīgo migrācijas ceļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršana

2022. gadā par 55% palielinājies Valsts robežsardzes amatpersonu aizturēto trešo valstu pilsoņu skaits par nelikumīgu nodarbinātību Latvijā – kopā 2022. gadā 152 personas.¹¹⁵

2022. gada 5. jūlijā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 399 “Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobra noteikumos Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”¹¹⁶, lai sekmētu atbildīgāku ārvalstu studentu piesaisti, papildinot augstskolu un koledžu uzņemšanas noteikumus ar normu par intervijas ar ārzemnieku veikšanu un uzglabāšanu. Lai novērstu to, ka Latvijā ar augstākās izglītības iestāžu starpniecību ierodas personas ar zemu iepriekšējo izglītību vai tādas, kuras nevar iestāties savas mītnes vai izcelsmes valsts augstskolās, ir nepieciešams pārliecināties par potenciālā studenta motivāciju un spējām studēt izvēlētajā studiju programmā, veicot padziļinātu interviju ar katru reflektantu.

¹¹² Avots: VRS.

¹¹³ Datu avots: VRS.

¹¹⁴ Avots: VRS.

¹¹⁵ Avots: VRS.

¹¹⁶ Ministru kabineta 2022. gada 5. jūlijā noteikumi [Nr. 399 "Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobra noteikumos Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 129, 07.07.2022. – [stājās spēkā 08.07.2022.]

2022. gada 22. septembrī tika parakstīta “Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā starp Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, Ārlietu ministriju, Iekšlietu ministriju un 15 augstskolām”. Vienošanās mērķis ir veicināt augstas kvalitātes standartiem atbilstošu studentu piesaisti Latvijā akreditētajās augstākās izglītības iestādēs un nodrošināt Latvijas augstākās izglītības reputāciju un pilnveidotu ārvalstu studentu piesaistes procesu.

Viltoti ceļošanas dokumenti

2022. gadā Latvijā aizturēti 105 trešo valstu valstspiederīgie par par viltotu dokumentu lietošanu.¹¹⁷

Sadarbība ar Frontex

Latvijas dalība FRONTEX aģentūras organizētajās kopīgajās operācijās 2022. gadā (kopā 301 amatpersona, no tām 28 Valsts policijas darbinieki un 10 VRS 2.kategorijas eksperti):

- Kopīgās operācijas uz ārējām sauszemes un gaisa robežām (*Terra / Coordination Points Land / Moldova Land / Serbia Land / Coordination Points Air / Focal Points Air / Focal Points Operational Activities at Air BCPs*) – 86 eksperti;
- Kopīgās operācijas uz ārējām jūras robežām (*Indalo / Themis / Poseidon / Minerva / Albania Sea / Montenegro Sea / FRONTEX Situation Centre*) – 204 eksperti;
- Kopīgas operācijas, kurās piedalījās Frontex aģentūras Pastāvīga korpusa 2.kategorijas eksperti no Latvijas (*Terra / Coordination Point / Flexible Operational Activities Land / Albania Land / Themis / Serbia Land / Flexible Operational Activities Return*) – 11 eksperti.

Latvijas amatpersonas piedalījās operācijās šādās valstīs – Grieķijā, Bulgārijā, Albānijā, Spānijā, Rumānijā, Itālijā, Polijā, Serbijā, Melnkalnē, Somijā, Igaunijā Horvātijā, Slovākijā, Gruzijā, Moldovā, Bosnija un Hercegovinā, Vācijā un Lietuvā.

No 2022. gada 10. oktobra līdz 2022. gada 4. decembrim VRS Viļakas un Ludzas pārvaldē norisinājās Eiropas robežu un krasta apsardzes (FRONTEX) pastāvīgā korpusa 1.kategorijas pamatapmācību programmas praktiskā daļa (prakse). Katrs pastāvīgā korpusa 1.kategorijas eksperts saņēma pamatapmācības, lai sagatavotos izvietojumam Frontex aģentūras koordinētajās kopīgajās operācijās. Tāpēc pēc pastāvīgā korpusa 1.kategorijas ekspertu pieņemšanas darbā tie iziet nepieciešamo robežsardzes vai ar atgriešanu saistītu pamatapmācību, tostarp attiecībā uz pamattiesībām, atbilstoši ekspertu specializācijām, ņemot vērā viņu iepriekš iegūtās kvalifikācijas un profesionālo pieredzi attiecīgajās jomās.

Pamatapmācības nodrošina, ka ekspertiem ir nepieciešamās prasmes, lai strādātu kopā jebkurā konkrētā darbības jomā, pilnībā ievērojot piemērojamos ES tiesību aktus un ētikas standartus.¹¹⁸

¹¹⁷ Datu avots: VRS.

¹¹⁸ Latvijā norisinās Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (FRONTEX) topošo patstāvīgā korpusa ekspertu pamatapmācības praktiskā daļa. – Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/latvija-norisinās-eiropas-robežu-un-krasta-apsardzes-agenturas-frontex-toposo-patstaviga-korpusa-ekspertu-pamatapmacibas-praktiska-dala>.

CILVĒKU TIRDZNICĪBAS NOVĒRŠANA

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsāktu kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss 2022. gadā ir noteikts sešām personām un septiņās personas ir notiesātas. Četri trešo valstu valstspiederīgie atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.¹¹⁹

2022. gada 21. februārī Eiropas Padomes Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību (GRETA) publicēja trešās kārtas novērtējuma ziņojumu par Eiropas Padomes Konvencijas par cīņu pret cilvēku tirdzniecību ieviešanu Latvijā¹²⁰. GRETA rekomendāciju kopsavilkumā¹²¹ ir uzskaitītas Latvijai izteikto rekomendāciju apkopojums, kas ietver, piemēram, tiesības uz informāciju, juridiskais atbalsts un bezmaksas juridiskā palīdzība, psiholoģiskā palīdzība, kompensācija un citas ar cilvēku tirdzniecības novēršanas un upuru atbalsta jomas.

Biedrība "Centrs MARTA", pateicoties Lielbritānijas vēstniecības finansiālam atbalstam, 2021. un 2022. gadā veica pētījumu par "Atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības"¹²². Pētījuma ietvaros tika intervētas organizācijas no Beļģijas, Lielbritānijas, Itālijas un Lietuvas, lai apkopotu ārzemju organizāciju labo praksi. Izpētes ziņojuma mērķis bija uzlabot sociālās rehabilitācijas programmu bērnu cilvēku tirdzniecības upuriem Latvijā, kas šobrīd ir izstrādāta, pamatojoties uz pieaugušo upuru vajadzībām, un nav efektīva attiecībā uz bērniem. Balstoties uz četrām organizāciju interviju datiem un empīriskiem pierādījumiem, kas iegūti literatūras analīzē, tika identificēti virkne ieteikumu un labās prakses piemēru, kā iespējams uzlabot palīdzības un atbalsta sniegšanu nepilngadīgajiem cilvēku tirdzniecības upuriem, un kurus būtu ieteicams piemērot Latvijas situācijā. Šajā kopsavilkumā ir apkoptas 5 sākotnējās prioritātes, kuru īstenošana ļaus veidot tādus pakalpojumus un atbalsta formas, kas būs vairāk piemērotas cietušā bērna pieredzei, tās sekām un vajadzībām veiksmīgai atlabšanai, integrācijai un pilnvērtīgai dzīvei:

- Pašreizējās atbalsta programmas pieejamības pagarināšana;
- Holistisks vajadzību izvērtējums un visaptveroša vajadzību plāna sastādīšana un īstenošana;
- Traumas izpratnē balstīta aprūpe;
- Cilvēku tirdzniecības atbalsta/pakalpojumu programmas kvalitātes standartu veidošana un regulāra sniegto pakalpojumu/atbalsta izvērtēšana, balstoties uz definētajiem kvalitātes standartiem;

¹¹⁹Datu avots: Iekšlietu ministrija.

¹²⁰ EVALUATION REPORT LATVIA GRETA(2022)02 Third evaluation round Access to justice and effective remedies for victims of trafficking in human beings. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/media/8068/download>.

¹²¹ Eiropas Padomes GRETA trešajā novērtējuma kārtā Latvijai izteikto rekomendāciju apkopojums latviešu valodā. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/media/8071/download>.

¹²² Atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības. - Pieejams: http://www.cilvektirdznieciba.lv/uploads/files/marta_report_final_thb_lv.pdf.

- Informēšanas, identificēšanas un prevencijas darbs ar augsta riska jauniešu grupām.¹²³

2022. gada 18. oktobrī tika publicēts jaunākais Baltijas jūras valstu padomes sagatavotais ziņojums par cilvēku tirdzniecības novēršanu Baltijas jūras reģiona valstīs¹²⁴. Ziņojums ir sadalīts trīs tematiskās daļās un ietver vērtīgu informāciju par dažādām īstenotajām aktivitātēm un paraugpraksēm Baltijas jūras reģionā. Pirmā daļa ir veltīta īstenotajām aktivitātēm Baltijas jūras reģionā valstīs, lai novērstu cilvēku tirdzniecības riskus to cilvēku vidū, kuri bēg no kara Ukrainā. Ziņojuma otrajā daļā ir aprakstītas nozīmīgākās Baltijas jūras valstu padomes Cilvēku tirdzniecības novēršanas rīcības grupas aktivitātes un projekti. Savukārt ziņojuma trešajā daļā ir iekļauta detalizēta informācija par dažādām paraugpraksēm reģiona valstīs.¹²⁵

Apmācības un izpratnes veidošana

Pārskata periodā Eiropas Drošības un sadarbības organizācija (EDSO) ar Iekšlietu ministrijas atbalstu, Rīgā, organizēja apmācības par cilvēku tirdzniecības risku mazināšanas pasākumiem Ukrainas civiliedzīvotāju vidū. Mācību ietvarā tika izmēģināts EDSO sagatavotais izvērtēšanas rīks, kas ļauj monitorēt, cik lielā mērā valstīs ir veikušas dažādus cilvēku tirdzniecības risku samazināšanas pasākumus. Mācībās piedalījās aptuveni 20 amatpersonas no Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Latvijas pašvaldību savienības, Valsts darba inspekcijas, Nodarbinātības valsts aģentūras, Sabiedrības integrācijas fonda, Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja, nevalstiskajām organizācijām u.c.

2022. gadā, mainoties ģeopolitiskai situācijai pasaulē, tika novērota trešo valstu, īpaši Uzbekistānas, Kazahstānas un Tadžikistānas pilsoņu, pastiprināta interese par ieceļošanas iespējām Latvijā saistībā ar nodarbinātību. Ņemot vērā pieaugošo interesi, trešo valstu pilsoņu skaitu, kas Latvijā ierodas ar nodarbinātības mērķi, kā arī tendenci, ka trešo valstu valstspiederīgie Latvijā kļūst par iespējamiem cilvēku tirdzniecības upuriem, Ārlietu ministrija sadarbībā ar biedrību "Patvērums "Drošā māja"", centru "Marta", Iekšlietu un Labklājības ministrijām aktualizēja informāciju trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri Latvijā plāno tikt nodarbināti. Materiāls tika sagatavots angļu, krievu valodā un rezidences valstu valodās. Tas sniedz informāciju par minimālajām prasībām, stājoties darba attiecībās Latvijā. Tāpat informatīvajā materiālā minētas iestādes, kurās var vērsties, ja attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo netiek ievērots darba līgumā noteiktais vai persona tiek ekspluatēta. Informatīvais materiāls izvietots Latvijas pārstāvniecību konsulārās pieņemšanas telpās. Tiek vērsta vīzu saņēmēju uzmanība uz pieejamo informatīvo materiālu, kurā ir atgādinājums iepazīties ar darba līgumu un savām tiesībām.

¹²³ Izpētes darbs par atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības. – Pieejams: <http://www.cilvektirdznieciba.lv/lv/izpetes-darbs-par-atbalsta-un-socialas-rehabilitācijas-pakalpojumiem-berniem-kuri-cietusi-no-cilveku-tirdzniecības/267>.

¹²⁴ Baltijas jūras valstu padomes sagatavotais ziņojums par cilvēku tirdzniecības novēršanu Baltijas jūras reģiona valstīs. – Pieejams: <https://cbss.org/publications/human-trafficking-baltic-sea-region-round-up-report/>.

¹²⁵ Jaunākais Baltijas jūras valstu reģiona ziņojums par aktivitātēm cilvēku tirdzniecības novēršanā. – Pieejams: <http://www.cilvektirdznieciba.lv/lv/jaunakais-baltijas-juras-valstu-regiona-zinojums-par-aktivitatem-cilveku-tirdzniecības-noversana/278>.

2022. gada nogalē, Tiesībsargs sociālajos medijos īstenojis kampaņu “Ne viss ir zelts, kas spīd!”, lai skaidrotu cilvēku tirdzniecības problēmu Latvijā. Tagad [kampanas stāsti apkopotā formātā](#) pieejami arī informatīvi izglītojoša materiālā. Īpašu uzmanību tiesībsargs pievērš tieši digitālajai videi, kurā cilvēki nereti ierauga kādus ļoti vilinošus darba vai iepazīšanās piedāvājumus, taču nav gana uzmanīgi, pieļauj kļūdas un atpazīst briesmīgos, dzīvībai bīstamos apstākļos vai pat pazūd uz neatgriešanos. Materiāls būs noderīgs ikvienam, īpaši tiem, kuri izmanto sociālos medijus un dažādus interneta portālus saziņai ar citiem, tostarp svešiem cilvēkiem.¹²⁶

Galveno dalībnieku koordinācija un sadarbība

Projekta CAPE “Kompetenču veidošana, palīdzības sniegšana un kriminālvajāšana darba ekspluatācijas gadījumos Baltijas jūras reģionā (Competence building, Assistance provision and Prosecution of labour Exploitation cases in the Baltic Sea region)” ietvaros 2022. gadā tika veikts izvērtējums par cilvēku tirdzniecības upuru novirzīšanu starp Baltijas jūras reģiona valstīm. Tas attiecināms uz gadījumiem, kad, piemēram, persona tiek atpazīta Vācijā, bet izcelsmes valsts ir Latvija. Līdz ar to ir nepieciešama droša iespējamā vai identificētā upura novirzīšana no vienas valsts uz otru.

Pētījumā tika intervēti eksperti no visām Baltijas jūras reģiona valstīm. Kopumā tika secināts, ka starp ES valstīm pastāv dažādi iespējami novirzīšanas mehānismi, tomēr lielākās grūtības ir tieši gadījumos, kad nepieciešams novirzīt upurus no trešajām valstīm, it īpaši ES kaimiņvalstīm. Izpētes rezultātā ir sniegtas rekomendācijas par nepieciešamajiem uzlabojumiem - Vadlīnijas par cilvēku tirdzniecības upuru novirzīšanu starp Baltijas jūras valstīm¹²⁷. Galvenais šo rekomendāciju mērķis ir veidot vadlīnijas, kas būtu noderīgākas profesionāļiem, kuri strādā ar trešo valstu valstspiederīgajiem.

Apzināt Baltijas jūras reģiona valstu pieejas cilvēku tirdzniecības upuru novirzīšanā un nepieciešamos uzlabojumus.

Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana

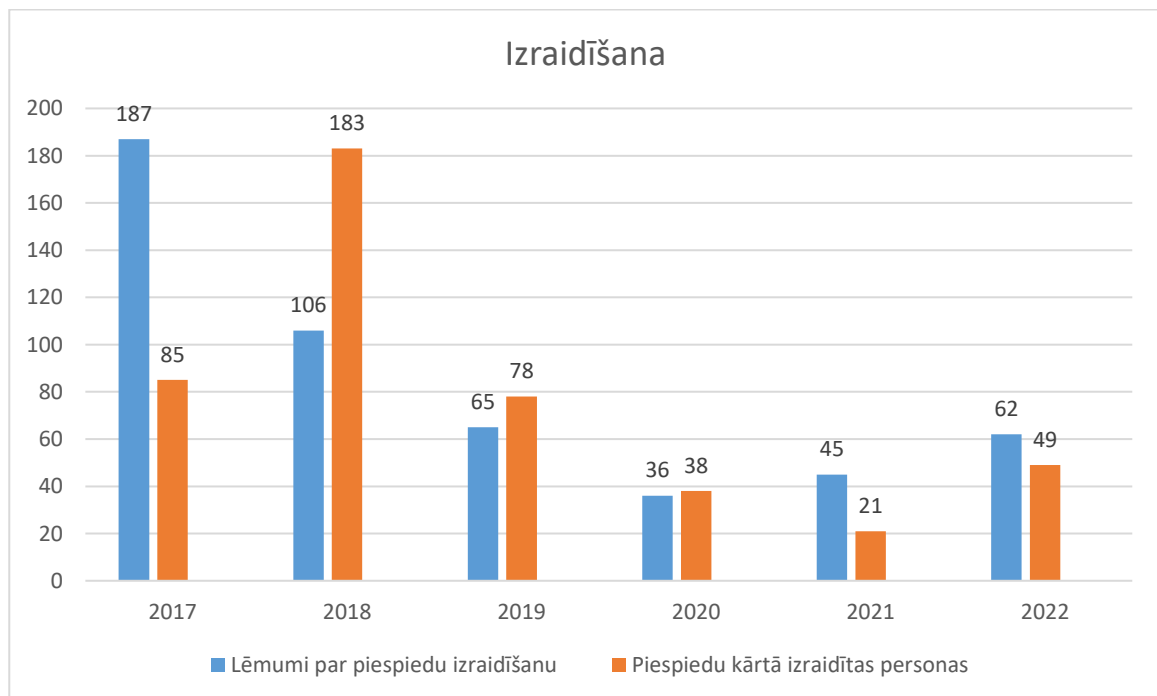
Biedrība “Centrs MARTA” ar ANO Bēgļu aģentūras (UNHCR) atbalstu organizēja interaktīvu izglītojošo semināru “Cilvēku tirdzniecības problemātika. Kā atpazīt upuri un novirzīt pēc palīdzības”. Tajā piedalījās pamatā dažādas nevalstiskās organizācijas, kas saskarās ar Ukrainas civiliedzīvotājiem, tādēļ seminārs tika nodrošināts divās valodās. Semināra mērķis bija veicināt dalībnieku izpratni par cilvēku tirdzniecības problemātiku un aktuālajām tendencēm Latvijā, īpašu uzmanību pievēršot Ukrainas kara bēgļu riskiem būt pakļautiem ekspluatācijai, kā arī trenēt prasmes atpazīt potenciālos cilvēku tirdzniecības upurus. Semināra laikā bija iespēja papildināt savas zināšanas par cilvēku tirdzniecības ekspluatācijas veidiem, populārākajām vervēšanas metodēm, kā arī pēc noteiktām pazīmēm spētu atpazīt potenciālo cilvēku tirdzniecības upuri un novirzīt palīdzības saņemšanai. Semināra mērķis bija veicināt dalībnieku izpratni par cilvēku tirdzniecības problemātiku un aktuālajām tendencēm Latvijā, īpašu uzmanību pievēršot Ukrainas kara bēgļu riskiem būt pakļautiem ekspluatācijai, kā arī trenēt prasmes atpazīt potenciālos cilvēku tirdzniecības upurus.

¹²⁶ Izstrādāts informatīvi izglītojošs materiāls par cilvēku tirdzniecības riskiem digitālajā vidē. - Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/news/izstradats-informativi-izglitajos-materials-par-cilveku-tirdzniecibas-riskiem-digitalaja-vide/>

¹²⁷ Transnational Referral Mechanism. – Available: <https://bsr-trm.com/about-trm/>

ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUZŅEMŠANA

2022. gadā palielinājās personu skaits, kas brīvprātīgi atstājušas Latviju – 1957 (2021. gadā - 742). Tie vairumā gadījumu bija Ukrainas un Uzbekistānas pilsoņi.¹²⁸ 105 personas saņēmušas brīvprātīgās atgriešanās palīdzību. 2022. gadā divas reizes palielinājās, piespiedu kārtā izraidīto personu skaits, sasniedzot 49 (2021. gadā - 21¹²⁹). Lielākais piespiedu kārtā izraidīto trešo valstu valstspiederīgo skaits bija no Irākas.

Ārkārtējās situācijas uz Latvijas robežas ar Baltkrieviju laikā Starptautiskā migrācijas organizācija aktīvi realizēja brīvprātīgās atgriešanās programmu attiecībā uz ārzemniekiem, kuri ielaisti Latvijas Republikā humānu apsvērumu dēļ. Veikta informācijas kampaņa, lai informētu ārzemniekus par iespēju izceļot uz mītnes zemi, izplatīti izdales materiāli. Visi ārzemnieki, kuri izteica vēlmi brīvprātīgi izceļot, tika novirzīti uz Starptautisko migrācijas organizāciju izceļošanas organizēšanai.

¹²⁸ Datu avots: PMLP.

¹²⁹ Avots: VRS.

Sadarbības stiprināšana ar izcelsmes un tranzīta trešām valstīm izraidīšanas un atpakaļuzņemšanas pārvaldības jomā

Kopš Krievijas Federācijas brutālās invāzijas Ukrainas valsts teritorijā, ir pilnībā apturēta sadarbība starp Valsts robežsardzi un Krievijas Federācijas Federālo robežapsardzības dienestu, tiek turpināta minimālā operacionālā sadarbība Latvijas Republikas Pilnvarotā robežas pārstāvja uz Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežas ietvaros. Šajā laika periodā, pilnvaroto robežas pārstāvju aparāta ietvaros Krievijas pusei kopumā nodotas 24 personas: 12 Kubas pavalstnieki, 1 Marokas pavalstnieks, 1 Alžīrijas pavalstnieks un 10 Vjetnamas pavalstnieki.¹³⁰

Līdzīgi, kā ar Krievijas pusi, arī ar Baltkrievijas pusi sadarbība starp iestādēm ir praktiski apturēta un tiek turpināta tikai sadarbība Latvijas Republikas Pilnvarotā robežas pārstāvja uz Latvijas Republikas – Baltkrievijas robežas valsts robežas ietvaros.

Pašlaik personu pieņemšana/nodošana pilnvaroto ietvaros notiek tikai gadījumos, kad tiek aizturēti tikai Latvijas vai Baltkrievijas pavalstnieki abu pušu teritorijās. Nelikumīgo migrantu (Irākas, Irānas, Afganistānas u.c.) pieņemšana/nodošana netiek īstenota, jo Baltkrievijas puse neatzīst nevienu nelikumīgās robežas šķērsošanas gadījumu, neskatoties uz vairākiem pierādījumiem. Latvijas pusei arī ir vairāki pierādījumi, starp tiem arī migrantu liecības, ka Baltkrievijas Republikas varasiestādes ir iesaistītas migrantu pārvietošanas pāri Latvijas Republikas-Baltkrievijas Republikas valsts robežai atbalstīšanā.¹³¹

---

¹³⁰ Avots: VRS

¹³¹ Avots: VRS

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Latvijas tiesību akti

[Patvēruma likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 2, 05.01.2016. – [stājās spēkā 19.01.2016.]

[Fizisko personu reģistra likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 259, 31.12.2017. – [stājās spēkā 28.06.2021.]

[Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 20A, 28.01.2022. – [stājās spēkā 29.01.2022.]

[Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums](#). - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2022. – [stājās spēkā 05.03.2022.]

Likums "[Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.57, 22.03.2022. – [stājās spēkā 01.04.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 49, 10.03.2022. – [stājās spēkā 24.03.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 70A, 08.04.2022. - [stājās spēkā 09.04.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.115, 15.06.2022. – [stājās spēkā 29.06.2022.]

Likums "[Grozījumi Darba likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 128, 06.07.2022. – [stājās spēkā 01.08.2022.]

[Grozījums likumā "Par Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības vienošanos"](#). - Latvijas Vēstnesis Nr. 181B, 19.09.2022. – [stājās spēkā 20.09.2022.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 185A, 23.09.2022. - [stājās spēkā 24.09.2022.]

Likums "[Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 47, 07.03.2023. – [stājās spēkā 08.03.2023.]

Likums "[Grozījumi Imigrācijas likumā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69A, 06.04.2023. – [stājās spēkā 20.04.2023.]

Saeimas 2020. gada 2. jūlija lēmumu "[Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027. gadam \(NAP2027\)](#)". Latvijas Vēstnesis Nr. 127, 06.07.2020. – [stājās spēkā 02.07.2020.]

Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumi Nr. 11 "[Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 8, 12.01.2022. – [stājās spēkā 13.01.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra noteikumi Nr. 79 "[Latvijas Republikas valsts robežas joslas, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 04.02.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 12. marta noteikumi Nr. 168 "Noteikumi par izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojuma nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem". - Latvijas Vēstnesis Nr. 50B, 13.03.2022. – [stājās spēkā 14.03.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 15. marta noteikumi Nr. 172 "[Noteikumi par informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.53A, 16.03.2022. – [stājās spēkā 17.03.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 5. aprīļa noteikumi Nr. 223 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 08.04.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 12. aprīļa noteikumi Nr. 235 "[Noteikumi par pašvaldībās izmitināmo Ukrainas civiliedzīvotāju skaitu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 74A, 14.04.2022. – [stājās spēkā 15.04.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 8. jūnija noteikumi Nr. 339 "[Noteikumi par primāri sniedzamā atbalsta nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem](#)". - Latvijas Vēstnesis, Nr.113, 13.06.2022. - [stājās spēkā 01.07.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 5. jūlija noteikumi [Nr. 399 "Grozījums Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobra noteikumos Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 129, 07.07.2022. – [stājās spēkā 08.07.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 440 "[Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 136, 18.07.2022. – [stājās spēkā 19.07.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 30. augusta noteikumi Nr. 540 "[Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoniem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 169, 01.09.2022. – [stājās spēkā 02.09.2022.]

Ministru kabineta 2023. gada 28. februāra noteikumi Nr. 78 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 44, 02.03.2023. – [stājās spēkā 03.03.2023.]

Ministru kabineta 2023. gada 7. marta noteikumi Nr. 98 "[Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.49, 09.03.2023. – [stājās spēkā 01.04.2023.]

Ministru kabineta 2021. gada 5. februāra rīkojums Nr.72 "[Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnēm 2021.-2027. gadam](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 28, 10.02.2021. – [stājās spēkā 05.02.2021.]

Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojums Nr.518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.152A, 10.08.2021. – [stājās spēkā 10.08.2021.]

Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra rīkojums Nr. 32 "[Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.–2023. gadam](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 15, 21.01.2022. – [stājās spēkā 18.01.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 1. februāra rīkojums Nr. 45 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.24, 03.02.2022. – [stājās spēkā 01.02.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 28. februāra rīkojums Nr. 131 "[Par Pasākumu plānu personu no Ukrainas masveida ierašanās gadījumā Latvijā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 43, 02.03.2022. – [stājās spēkā 28.02.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 6. aprīļa rīkojums Nr. 254 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 69, 07.04.2022. – [stājās spēkā 06.04.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 29. aprīļa rīkojums Nr. 302 "[Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā](#)". - [Latvijas Vēstnesis](#) Nr. 83B, 29.04.2022. – [stājās spēkā 29.04.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 11. maija rīkojums Nr. 324 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 90A, 11.05.2022. – [stājās spēkā 11.05.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 10. augusta rīkojums Nr. 552 "[Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 153B, 10.08.2022. – [stājās spēkā 10.08.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums Nr. 599 "[Par Krievijas Federācijas pilsonu iecelošanu Latvijas Republikā](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022./ zaudēs spēku 01.07.2023.]

Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojums Nr. 671 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 188A, 28.09.2022. – [stājās spēkā 27.09.2022.]

Ministru kabineta 2022. gada 3. novembra rīkojums Nr. 794 "[Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr. 216, 07.11.2022. – [stājās spēkā 03.11.2022.]

Ministru kabineta 2023. gada 1. februāra rīkojums Nr. 61 "Grozījums Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā Nr. 518 "[Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu](#)". - Latvijas Vēstnesis Nr.25, 03.02.2023. – [stājās spēkā 01.02.2023.]

ES tiesību akti

Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas. – Oficiālais Vēstnesis L 212, 07.08.2001.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 348/98, 24.12.2008.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1954 (2017. gada 25. oktobris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 286, 01.11.2017.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārceļšanu uzņēmuma ietvaros. - *OV L 157, 27.5.2014.*

[Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) 2017/2226 \(2017. gada 30. novembris\), ar ko izveido iecelošanas/izcelošanas sistēmu \(IIS\), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo iecelošanas un izcelošanas datus un iecelošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas \(EK\) Nr. 767/2008 un \(ES\) Nr. 1077/2011.](#) – Oficiālais Vēstnesis L 327, 09.12.2017.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226. – Oficiālais Vēstnesis L 236, 19.9.2018.

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2019/1152 \(2019. gada 20. jūnijs\) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā.](#) – *Oficiālais Vēstnesis L 186, 11.7.2019.*

European Commission, 'EU Action plan on Integration and Inclusion 2021-2027', COM(2020) 758 final, <https://ec.europa.eu/migrant-integration/?action=media.download&uuid=CDFE0088-C151-66D5-846F7C422DE2A423>, last accessed on 9 July 2021.

Literatūra

2021. gadā turpināta projekta „Informācijas centrs iebrucējiem” īstenošana, ko nodrošina biedrība „Patvērums „Drošā māja””. - Pieejams: <https://www.patverums-dm.lv/lv/informacijas-centrs-iebraucejiem-ii>

2022.gadā 351 starptautiskās palīdzības saņēmējiem sniegts sociālās iekļaušanas atbalsts. - Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/2022gada-351-starptautiskas-palidzibas-sanemejiem-sniegts-socialas-ieklausanas-atbalsts>.

Aprūtinās iespējas turpināt darba attiecības ar viesstrādniekiem no Krievijas un Baltkrievijas. - Pieejams: <https://www.leta.lv/home/important/FCE964ED-ABD5-4C57-B337-2E56F50E9F85/>.

Atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības. - Pieejams: http://www.cilvektirdznieciba.lv/uploads/files/marta_report_final_thb_lv.pdf.

Atklāj Reģionālo bēgļu aizsardzības plānu Latvijā. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/atklaj-regionalo-beglu-aizsardzibas-planu-latvija.a496892/?utm_source=lsm&utm_medium=widget-v2&utm_campaign=widget-v2.

Baltijas jūras valstu padomes sagatavotais ziņojums par cilvēku tirdzniecības novēršanu Baltijas jūras reģiona valstīs. – Pieejams: <https://cbss.org/publications/human-trafficking-baltic-sea-region-round-up-report/>.

Baltijas valstu, Polijas un Ukrainas iekšlietu ministri Kijivā paraksta sadarbības deklarāciju. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/baltijas-valstu-polijas-un-ukrainas-iekšlietu-ministri-kijiva-paraksta-sadarbibas-deklaraciju>.

Dod vairāk laika uzturēšanās atļauju Krievijas pilsoņiem izskatīšanai. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/350673-dod-vairak-laika-uzturesanas-atlauju-krievijas-pilsoniem-izskatsanai-2023>.

EEZ un Norvēģijas granti 2014.-2021.gadam. - Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/eez-un-norvegijas-granti-2014-2021gadam>.

EEZ un Norvēģijas grantu iniciatīva Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei 2022. gadā ļāvusi sniegt būtisku atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem. - Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eez-un-norvegijas-grantu-iniciativa-pilsonibas-un-migracijas-lietu-parvaldei-2022-gada-lavusi-sniegt-butisku-atbalstu-ukrainas-civiliedzivotajiem>.

Eiropas Komisija piešķirusi Latvijai 7,8 miljonus eiro Ukrainas civiliedzīvotāju uzņemšanai. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisija-pieskirusi-latvijai-78-miljonus-eiro-ukrainas-civiliedzivotaju-uznemsanai>.

Eiropas Padomes GRETA trešajā novērtējuma kārtā Latvijai izteikto rekomendāciju apkopojums latviešu valodā. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/media/8071/download>.

EVALUATION REPORT LATVIA GRETA(2022)02 Third evaluation round Access to justice and effective remedies for victims of trafficking in human beings. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/media/8068/download>.

Izpētes darbs par atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības. – Pieejams: <http://www.cilvektirdznieciba.lv/lv/izpetes-darbs-par-atbalsta-un-socialas-rehabilitacijas-pakalpojumiem-berniem-kuri-cietusi-no-cilveku-tirdzniecibas/267>.

Izstrādāts informatīvi izglītojošs materiāls par cilvēku tirdzniecības riskiem digitālajā vidē. - Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/news/izstradats-informativi-izglitojoss-materials-par-cilveku-tirdzniecibas-riskiem-digitalaja-vide/>

Jaunākais Baltijas jūras valstu reģiona ziņojums par aktivitātēm cilvēku tirdzniecības novēršanā. – Pieejams: <http://www.cilvektirdznieciba.lv/lv/jaunakais-baltijas-juras-valstu-regiona-zinojums-par-aktivitatem-cilveku-tirdzniecibas-noversana/278>.

Latvijā norisinās Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (FRONTEX) topošo patstāvīgā korpusa ekspertu pamatapmācības praktiskā daļa. – Pieejams: <https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/latvija-norisinās-eiropas-robezu-un-krasta-apsardzes-agenturas-frontex-toposo-patstaviga-korpusa-ekspertu-pamatapmacibas-praktiska-dala>.

Likumprojekta “Grozījumi Ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūves likumā” anotācija. - Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/CFEA8DAF1FADB62AC225895000514D98?OpenDocument>

Likumprojekta “Grozījumi Imigrācijas likumā” anotācija. – Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/FE0867D3D7E07392C22587E2006177DE?OpenDocument#b>.

Likumprojekta “Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/57fba531-5077-4cea-a7b3-d93d61c2c658>.

Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojuma Nr. 671 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" likumprojekta anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/7e734114-f3c6-45d3-8f67-d2c9dfb1f3f5>.

Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra rīkojums Nr. 671 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis, 188A, 28.09.2022. – [stājās spēkā 27.09.2022.]

Ministru kabineta noteikumu projekta "Latvijas Republikas valsts robežas joslas, patrulēšanas joslas un robežzīmju uzraudzības joslas iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/8a4ba61f-21b1-491b-bc0e-2babad30724d/download.

Ministru kabinets apstiprina plānu gadījumam, ja Latvijā masveidā ieradīsies cilvēki no Ukrainas. - Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/ministru-kabinets-apstiprina-planu-gadījumam-ja-latvija-masveida-ieradīsies-cilveki-no-ukrainas-0>.

Naturalizācijas atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība. – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/naturalizācijas-atbalstoso-informācijas-sistēmu-un-saistīto-procesu-pilnveidošana-un-attīstība>.

Nosaka valsts robežas, patrulēšanas un robežzīmju uzraudzības joslu iekārtošanas un uzturēšanas prasības. – Pieejams: <https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/nosaka-valsts-robezas-patrulesanas-un-robezzimju-uzraudzibas-joslu-iekartosanas-un-uzturesanas-prasibas>.

[Noslēgusies NVO kapacitātes stiprināšanas programma "Celā uz iecietīgāku sabiedrību"](https://cilvektiesibas.org.lv/lv/news/noslegusies-nvo-kapacitates-stiprināšanas-programma-“Celā-uz-iecietīgāku-sabiedrību”). – pieejams: <https://cilvektiesibas.org.lv/lv/news/noslegusies-nvo-kapacitates-stiprināšanas-programm-567/>.

Projekts "Steidzamu izmitināšanas un humānās palīdzības vajadzību risināšana, ko rada palielināts patvēruma meklētāju skaits Latvijā". – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/projekts-steidzamu-izmitinasanas-un-humanas-palidzibas-vajadzibu-risinasana-ko-rada-palielinats-patveruma-mekletaju-skaits-latvija>.

Rīkojuma "Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/be3aeb7e-2fd4-421e-a47f-8ee02ce236c5>.

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū. – Pieejams: <https://www.emn.lv/starptautiskas-aizsardzibas-pieteikumu-iesniedzēju-integrācija-darba-tirgu/>.

Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>

Studējošajiem un pētniekiem no Ukrainas šogad pieejams atbalsts 688 000 eiro apmērā. – Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/studejosajiem-un-petniekiem-no-ukrainas-sogad-pieejams-atbalsts-688-000-eiro-apmera.a498571/>

Šengenas informācijas sistēmas pilnveidošana. – Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/sengenas-informācijas-sistēmas-pilnveidošana>.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/9539ba08-bcbb-493f-af45-638bf71933db>

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem"" anotācija. - Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d707fe7d-8e75-447f-9cb2-3f220be2a5d7>.

Tiesību akta projekta "Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēmas noteikumi" anotācija. – Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/2f311324-2d77-47ef-a19e-c01b825929c5>.

Transnational Referral Mechanism. – Available: <https://bsr-trm.com/about-trm/>

Ukraine Situation: Regional Refugee Response Plan - January-December 2023. – Pieejams: https://data.unhcr.org/en/documents/details/97958#_ga=2.167261886.1072678189.1676879808-1232447005.1673365454.

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

ES – Eiropas Savienība

EMT – Eiropas migrācijas tīkls

IOM – Starptautiskā Migrācijas organizācija

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

SIF – Sabiedrības integrācijas fonds.

VRS – Valsts robežsardze

PMIF – Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

Eiropas migrācijas tīkla publikācijas 2022. gadā un 2023. gada 1. ceturksnī

[Nacionālais ziņojums par trešo valstu valstspiederīgo – sīviešu migrantu integrācija Latvijā](#)

[Papildinošs kopsavilkums sintēzes ziņojumam "Migrācijas ceļi jaunuzņēmumiem un inovatīviem uzņēmumiem ES un Norvēģijā"](#)

[EMN report on the state of progress in 2020 of the European Commission communication on the protection of children in migration from 2017](#)

[EMN inform on the state of progress in 2020 of the European Commission communication on the protection of children in migration from 2017](#)

[EMN Flash - children in migration: how do EU member states and Norway ensure their care and protection?](#)

[EMN – OECD inform on the use of digitalisation and artificial intelligence in migration management"](#)

[EMN – OECD inform on skills mobility partnership: exploring innovative approaches to labour migration"](#)

[EMN inform on preventing, detecting and tackling situations where authorisations to reside in the EU for the purpose of study are misused for other purposes](#)

[EMN study on Third-country national victims of trafficking in human beings: detection, identification and protection](#)

[EMN inform on Third-country national victims of trafficking in human beings: detection, identification and protection](#)

[EMN Flash on Third-country national victims of trafficking in human beings: detection, identification and protection](#)

[EMN inform "Attracting and retaining international researchers"](#)

[Ziņojums par migrāciju un patvēruma situāciju Latvijā 2021. gadā](#)

[EMN Quarterly Edition N. 37](#)

[EMN report "Detention and alternatives to detention in international protection and return procedures"](#)

[EMN inform "Detention and alternatives to detention in international protection and return procedures"](#)

[EMN Flash on detention and alternatives to detention in international protection and return procedures](#)

[EMN Quarterly Edition N. 38](#)

[EMN Annual Report on Migration and Asylum 2021](#)

[EMN Annual Report on Migration and Asylum 2021 Statistics](#)

[EMN Inform on Annual Report on Migration and Asylum 2021](#)

[EMN Flash #4 "WHAT WERE THE NEW TRENDS AND DEVELOPMENTS IN MIGRATION AND ASYLUM ACROSS THE EU, NORWAY AND GEORGIA IN 2021?"](#)

[EMN Inform "Mapping of mental health policies for third-country national migrants"](#)

[EMN Inform "Incentives and motives for voluntary departure"](#)

[EMN Inform "Application of the Temporary Protection Directive \(Scope and Registration\)"](#)

[EMN Quarterly Edition N. 39](#)

[EMT Latvijas faktu lapa](#)

[EMN Study on Integration of migrant women](#)

[EMN Inform "Secondary movements of beneficiaries of international protection"](#)

[EMN Inform "Arrangements for accommodation and housing for beneficiaries of temporary protection"](#)

[EMN Inform "Access to services for beneficiaries of temporary protection"](#)

[EMN Inform "Transition of unaccompanied minors to adulthood"](#)

[EMN Inform "Bilateral Readmission Agreements"](#)

[EMN Quarterly Edition N. 40](#)

[EMN Inform "Organising flexible housing in the context of international protection"](#)

[EMT Nacionālais ziņojums "Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju integrācija darba tirgū"](#)

[EMN Inform “Prospects for displaced persons in non-EU first reception and transit countries”](#)

[EMN Quarterly Edition N. 41](#)

[EMN Inform “Accompanied children’s right to be heard in international protection procedures”](#)